

## Comuniune și conlucrare cu românii din afara României: Sinteza activităților Bisericii Ortodoxe Române în anul 2021

### I. ACTIVITATEA PASTORAL- LITURGICĂ ȘI ADMINISTRATIVĂ

► *Cancelaria Sfântului Sinod și Reprezentanța Patriarhiei Române pe lângă instituțiile europene* au organizat, în zilele de 15 aprilie, 26 aprilie, 13 mai, 17 iunie și 1 iulie 2021, o serie de conferințe, în format online, care au tratat următoarele teme: 1. „*Libertatea religioasă și prevederi sanitare în Uniunea Europeană în timpul pandemiei*” (15 aprilie); 2. „*Libertatea religioasă și prevederi sanitare în România în timpul pandemiei*” (26 aprilie); 3. „*Administrarea Sfintelor Taine și ierurgii în timpul pandemiei*” (13 mai 2021); 4. „*Finanțarea comunităților religioase de către Stat în Uniunea Europeană*” (17 iunie); 5. „*Educația religioasă în Uniunea Europeană*” (1 iulie).

► În cooperare cu *Secretariatul de Stat pentru Culte* și alte autorități publice, Patriarhia Română a făcut demersuri în scopul creării cadrului legislativ necesar pentru ca familiile decedaților de COVID-19, în consultare cu preotul paroh, să poată decide asupra modului de desfășurare a slujbei înmormântării, potrivit tradițiilor și rânduielilor bisericești și respectând legislația în vigoare. Urmare acestor demersuri, a fost adoptat *Ordinul ministrului sănătății nr. 487/2021 privind modificarea Ordinului ministrului sănătății nr. 436/2020 pentru aprobarea Protocolului specific privind*

**P**reafericitul Părinte Patriarh Daniel a prezentat în deschiderea ședinței anuale a Consiliului Național Bisericesc din 15 februarie 2022 raportul-sinteză privind activitățile din Biserica Ortodoxă Română în anul 2021.

Activitatea internă și externă a Bisericii Ortodoxe Române în anul 2021, proclamat în Patriarhia Română drept *Anul omagial al pastorației românilor din afara României și Anul comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor*, este sintetizată și prezentată din punct de vedere pastoral-liturgic și administrativ, cultural-misionar și social-filantropic.

*managementul în caz de deces al pacienților infectați cu noul coronavirus.*

► În 3 noiembrie 2021, la Palatul Patriarhiei a avut loc Întâlnirea reprezentanților *Patriarhiei Române* cu reprezentanții *Organizației Mondiale a Sănătății - OMS*, în cadrul căreia a fost prezentată poziția *Patriarhiei Române* privind tema vaccinării anti-covid. În cadrul întâlnirii, reprezentanții OMS au adresat invitația ca Patriarhia Română să delege un reprezentant în cadrul grupului de lucru al OMS cu cultele religioase. În acest sens, a fost desemnat pr. prof. Viorel Ioniță, consilier patriarhal onorific, ca reprezentant al *Patriarhiei Române* în grupul de lucru al OMS și cultele religioase.

Activitatea administrativ-bisericească, sacramental-liturgică, pastoral-misionară și cultural-educatională desfășurată de către toți ierarhii, membri ai Sfântului Sinod, a însumat, în anul 2021: 6.197 Sfinte Liturghii; 4.507 Sfinte Taine, dintre

care 799 hirotonii de preoți și diaconi pentru parohii și mănăstiri; 211 sfințiri de biserici noi și 209 re-sfințiri de biserici restaurate; ➔



⇒ 5.797 ierurgii și slujiri misionare; 118 sfințiri și inaugurări de așezăminte eclesiale noi și 45 resfințiri de așezăminte eclesiale restaurate sau reparate; 7.801 vizite pastorale în parohii/filii, mănăstiri/schituri, școli teologice, așezăminte sociale și medicale; 248 prezidări conferințe preoțești pastoral-misionare și administrative; 61 prezidări de sinaxe monahale eparhiale și mitropolitane; 503 vizite canonice efectuate de Patriarhul României și de ceilalți membrii ai Sfântului Sinod; 483 participări și susțineri de comunicări la conferințe, simpozioane, seminarii (în țară - 368 și în străinătate - 115); 23.018 primiri oficiale și audiențe acordate, precum și 8.537 zile activitate de teren desfășurată de către membrii Sfântului Sinod.

Pentru Patriarhul României, anul 2021 a fost un an fără vizite cano-

nice sau călătorii pastorale și misionare în afara granițelor României, programul fiind limitat chiar și în interiorul țării, din cauza pandemiei de coronavirus, la celebrări publice în formă restrânsă, cu participarea unor grupuri mici de clerici și credincioși, dintre care amintim:

▶ vizita canonică în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, cu prilejul manifestărilor spirituale și culturale organizate de Mănăstirea Putna, sub genericul „*Serbările de la Putna - 150. Continuitatea unui ideal*”, care au marcat 150 de ani de la „*Prima serbare a Românilor de Pretutindenii*” și de la „*Primul Congres al Studenților Români de Pretutindenii*”, organizate la Putna, în anul 1871 (14-17 august 2021).

▶ sfințirea Casei Memoriale „*Sfântul Cuvios Gheorghe de la Cernica*”, Muzeul Mănăstirii Cerni-

ca și trapeza pentru pelerini a așezământului monahal (duminică, 11 aprilie 2021);

▶ sfințirea a două racle noi, în care au fost așezate fragmente din moaștele Sfântului Proroc Ioan Botezătorul, una pentru Reședința Patriarhală și una pentru Mănăstirea *Plumbuita* (vineri, 27 august 2021);

▶ *slujba de târnosire* a bisericii Parohiei *Adormirea Maicii Domnului*, Protopopiatul Sector 3 Capitală (duminică, 05 septembrie 2021);

▶ *slujba de târnosire* a bisericii Parohiei *Brâncuși*, Protopopiatul Sector 3, Capitală (duminică, 03 octombrie 2021);

▶ *slujba de binecuvântare* a unui nou modul al *Centrului de zi pentru copii „Sfântul Stelian”* din Urlați, jud. Prahova (duminică, 26 decembrie 2021);





⇒ ▶ având în vedere că anul 2021 a fost declarat *Anul omagial al pastorației românilor din afara României*, la sărbătoarea *Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor*, hramul de toamnă al Catedralei Patriarhale, au fost așezate spre închinare moaștele Sf. Cuv. Ioan Iacob de la Neamț, ocrotitorul românilor de pretutindeni, alături de moaștele Sf. Cuv. Dimitrie cel Nou, cele ale Sfinților Împărați Constantin și Elena și cele ale Sf. Ier. Nectarie de la Eghina (Catedrala Patriarhală, 21-28 octombrie 2021).

▶ oferirea de noi *Antimise* pentru toate altarele românești de peste hotare. Patriarhul României a oferit aceste *Antimise* ierarhilor care slujesc românii din afara granițelor țării (Palatul Patriarhiei, joi, 16 decembrie 2021).

Dintre hotărârile adoptate de Sfântul Sinod în sprijinul activității pastoral-liturgice, amintim:

▶ În data de 25 februarie 2021, Sfântul Sinod l-a ales pe Părintele Arhimandrit Nichifor Horia în demnitatea de Episcop vicar al *Arhiepiscopiei Iașilor*. Slujba de hirotonie a Preasfințitului Părinte Nichifor Botoșăneanul a avut loc în Catedrala Mitropolitană din Iași (duminică, 7 martie 2021).

▶ În data de 25 februarie 2021, Sfântul Sinod l-a ales pe Părintele Arhimandrit Nestor Dinculeană în demnitatea de Arhiepiscop vicar al *Episcopiei Devei și Hunedoarei*. Slujba de hirotonie a Preasfințitului Părinte Nestor Hunedoreanul a avut loc în Catedrala „Adormirea Maicii Domnului” din Deva (duminică, 7 martie 2021).

▶ Înscrierea în *Calendarul bisericesc* a *Sfântului Ierarh Diadoh, Episcopul Foticeei*, și aprobarea tex-

telor liturgice (sinaxarul, slujba și acatistul) și a icoanei acestuia.

▶ Aprobarea mai multor texte liturgice, după cum urmează: slujba, acatistul și paraclisul *Sfântului Sfințit Mc. Zenovie, episcopul Ciliției, și sora sa, Zenovia* (30 octombrie); slujba și paraclisul *Sf. Cuv. Simeon Noul Teolog* (12 martie); slujba, sinaxarul, acatistul și paraclisul *Sf. Cuv. Nichifor cel Lepros* (4 ianuarie); acatistul *Sf. Iustin Martirul și Filosoful* (1 iunie).

▶ Introducerea în textul *Calendarului creștin-ortodox pentru anul 2022*, la rubrica „Zile și date importante”, a următoarelor zile de importanță națională: „Ziua drapelului național” (26 iunie) și „Ziua imnului național al României” (29 iulie).

▶ Declararea anului 2022 ca „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigore Palama și Paisie de la Neamț”, în *Patriarhia Română*.

▶ Declararea anului 2023 ca „Anul omagial al pastorației persoanelor vârstnice” și „Anul comemorativ al imnografiilor și cântăreților bisericești (psalți)”, în *Patriarhia Română*.

▶ Demararea demersurilor de canonizare a unor mărturisitori și mari duhovnici misionari români, în anul 2025, cu prilejul împlinirii a 140 de ani de *Autocefalie a Bisericii Ortodoxe Române și a 100 de ani de la înființarea Patriarhiei Române*.

▶ Aprobarea calendarului alegerilor de membri ai organismelor deliberative și executive la parohiile și eparhiile din Biserica Ortodoxă Română pentru perioada 2022-2026.

▶ Inventarierea și evidențierea monumentelor dedicate eroilor,

precum și a mormintelor și monumentelor dedicate unor personalități, care se află în proprietatea sau custodia unităților de cult din Biserica Ortodoxă Română sau ale unor instituții publice centrale sau locale.

▶ Reamintirea necesității respectării prevederilor statutare privitoare la prezența reprezentanților sau a unităților componente ale *Bisericii Ortodoxe Române* în organisme interreligioase, interconfesionale cu caracter național și/sau internațional.

▶ Evaluarea concluziilor *Întâlnirii reprezentanților eparhiilor din țară, responsabili cu cimitirele bi-* ⇒



⇒ *sericești* (Palatul Patriarhiei, marți, 2 martie 2021) și ale *Întâlnirii consilierilor juridici de la eparhiile din țară și ședința Adunării Generale a Asociației Juriștilor Ortodocși* (AJO) (Palatul Patriarhiei, joi, 17 iunie 2021).

▶ Reamintirea obligațiilor statutare cu privire la disciplina canonică și statutară a hirotoniilor în *Biserica Ortodoxă Română* și la incompatibilitatea slujirii clericale cu funcțiile și/sau demnitățile publice.

▶ Reamintirea obligației statutare a Bisericii Ortodoxe Române de a rămâne în comuniune și unitate dogmatică (doctrinară), liturgică

(sacramentală) și canonică (disciplinară) cu Biserica Ortodoxă universală, în sensul că Biserica Ortodoxă Română nu poate modifica doctrina sa, ritualul său liturgic-sacramental și disciplina sa canonică, slujitorii săi fiind îndemnați la mai multă responsabilitate în săvârșirea Sfințelor Taine și ierurgii.

▶ În data de 21 octombrie 2021, Preasfințitul Părinte Gurie, Episcopul Devei și Hunedoarei, a trecut la Domnul. Preasfinția Sa a fost înmormântat sâmbătă, 23 octombrie 2021, în pronaosul Catedralei episcopale „Sfântul Nicolae” din Deva.

▶ În data de 16 decembrie

2021, Sfântul Sinod I-a ales pe Preasfințitului Părinte Nestor Hunedoreanul, Arhiepiscop vicar al *Episcopiei Devei și Hunedoarei*, în demnitatea de Episcop al Devei și Hunedoarei. Întronizarea Preasfințitului Părinte Nestor a avut loc în Catedrala episcopală „Sfântul Nicolae” din Deva (duminică, 26 decembrie 2021).

▶ Instituirea Ordinului patriarhal „Sf. Cuv. Ioan Iacob de la Neamț, noul Hozevit”.

▶ Instituirea Ordinului patriarhal „Sf. Cuv. Paisie de la Neamț (Velickovski)”, pentru Vicariatul Ortodox Ucrainean.





⇒ ▶ Elaborarea medalioanelor biografice și a argumentelor pentru începerea demersurilor de canonizare a unor mărturisitori și mari duhovnici misionari români din timpul comunismului, a căror canonizare va avea loc în anul 2025, odată cu împlinirea a 140 de ani de Autocefalie a Bisericii Ortodoxe Române (1885), a 100 de ani de la înființarea Patriarhiei Române (1925) și a 70 de ani de la proclamarea oficială a primelor canonizări făcute de Patriarhia Română (1955).

În ceea ce privește participarea Patriarhului României la evenimente reprezentative pentru Biserica Ortodoxă Română, amintim:

▶ Participarea la sărbătorirea a 162 de ani de la *Unirea Principatelor Țara Românească și Moldova*, moment solemn care a prilejuit săvârșirea slujbei de *Te Deum*, în Catedrala Patriarhală. Momentul liturgic a fost urmat de depunerea de coroane de flori, pe Dealul Mitropoliei, la statuia Domnitorului Alexandru Ioan Cuza (duminică, 24 ianuarie 2021).

▶ Participarea Patriarhului României la o ceremonie organizată la Palatul Cotroceni, în cadrul căreia a primit din partea Domnului Klaus Werner Iohannis, Președintele României, *Ordinul Național „Steaua României” în grad de Colan* (joi, 22 iulie 2021).

▶ Acordarea *Medaliei aniversare „Centenarul Marii Uniri”*, pentru eforturile depuse în vederea păstrării și promovării memoriei evenimentelor și participanților la înfăptuirea unității naționale și a statului român modern. Medalia a fost oferită Patriarhului României de către Domnul Klaus Werner Iohannis, Președintele României, prin inter-

mediul Domnului Sergiu Nistor, consilier prezidențial (Reședința Patriarhală, marți, 30 noiembrie 2021).

▶ Participarea Patriarhului României la conferința *„Istorie și artă în România. Perspective spirituale”*. Evenimentul a fost organizat de Comisia Națională a României pentru UNESCO (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură), în parteneriat cu Patriarhia Română și Centrul cultural „Mihai Eminescu” din București, și a făcut parte din seria de manifestări dedicate împlinirii celor 65 de ani de la aderarea României la UNESCO (Palatul Patriarhiei, luni, 6 septembrie 2021).

▶ Participarea Patriarhului României la ședința solemnă comună a Camerei Deputaților și Senatului, consacrată sărbătorii de *1 Decembrie, Ziua Națională a României* (Palatul Parlamentului, miercuri, 24 noiembrie 2021).

▶ Participarea Patriarhului României la *Recepția cu prilejul Zilei Naționale a României*, în Sala Unirii a Palatului Cotroceni (miercuri, 1 decembrie 2021).

▶ Participarea Patriarhului României la vernisajul expoziției *„Mănăstirea Voroneț, 533 de ani de la înființare, 30 de ani de la redeschidere”*, organizată de Biblioteca Academiei Române și Mănăstirea Voroneț (marți, 6 aprilie 2021).

▶ Participarea Patriarhului României la Simpozionul Internațional de Teologie cu tema *„Pastorația românilor din afara României: responsabilitate eclesială și unitate etnică”* (Palatul Patriarhiei, joi, 9 decembrie 2021).

În plan administrativ au fost organizate: *trei ședințe de lucru ale Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române*, în cadrul cărora au fost

discutate, adoptate și comunicate *92 hotărâri* cu privire la problemele examinate. În acest sens, *la Cancelaria Sfântului Sinod au fost pregătite 66 temeieri de Sinod* și, în același context, s-a urmărit modul de redactare a celorlalte *26 referate de Sinod* întocmite de către unele sectoare ale *Administrației Patriarhale*. De asemenea, a avut loc *1 ședință solemnă a Sfântului Sinod, 1 consultare prin corespondență a membrilor Sfântului Sinod*, în urma căreia a fost adoptată și comunicată *1 hotărâre sinodală* cu privire la calendarul alegerilor de membri ai organismelor deliberative și executive la parohiile și eparhiile din Biserica Ortodoxă Română pentru perioada 2022-2026, *1 ședință de lucru a Consiliului Național Bisericesc* și *1 ședință de lucru a Adunării Naționale Bisericești*.

Prin activitatea Cabinetului Patriarhal, au fost organizate 44 ședințe de lucru ale *Permanenței Consiliului Național Bisericesc* și 4 ședințe de lucru comune ale *Permanenței Consiliului Național Bisericesc* și *Permanenței Consiliului eparhial al Arhiepiscopiei Bucureștilor*, precum și redactarea proceselor-verbale ale acestor ședințe. De asemenea, Cabinetul Patriarhal a asigurat pregătirea și consemnarea diplomelor, ordinelor și distincțiilor (1796), precum și a rangurilor onorifice (28) oferite de către Patriarhul României în anul 2021.

## II. ACTIVITATEA CULTURAL-MISIONARĂ

### A. Activități bisericești externe:

**P**atriarhia Română, prin Sectorul Relații bisericești, interreligioase și ⇒

⇒ *Comunități bisericești externe*, a căutat să identifice noi soluții sau modalități de a menține legătura în special cu celelalte Biserici Ortodoxe surori, precum și cu celelalte Biserici creștine și culte religioase, pentru a răspunde, astfel, mai bine noilor realități și provocări generate de pandemie. În condițiile dificile în care unitățile bisericești ortodoxe românești din străinătate și-au desfășurat activitatea pe parcursul anului 2021, pe lângă realizările în plan pastoral-misionar, edilitar, social-filantropic și educațional-cultural, *acestea s-au remarcat și prin organizarea de numeroase acțiuni de sprijin financiar și material substanțial (medicamente, aparatură medicală, alimente etc.) acordat celor afectați de pandemia de COVID-19 și unităților spitalicești, atât în comunitățile lor, cât și în România.*

Dintre activitățile Bisericii Ortodoxe Române pe plan extern, raportate prin Sectorul relații bisericești și interreligioase și Comunități bisericești externe, amintim:

- ▶ demersuri întreprinse pentru aducerea *Sfintei Lumini*, de la Ierusalim la București și oferirea acesteia în cuprinsul Patriarhiei Române;
- ▶ diligențe pentru aducerea spre închinare a unor sfinte moaște, cu prilejul sfințirii unor așezăminte bisericești din țară sau facilitarea pelerinajelor cu sfinte moaște, din România, spre întărirea credincioșilor români din comunitățile românești din străinătate;
- ▶ vizite ale unor ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române la eparhii din cadrul altor Biserici Ortodoxe surori, din vecinătatea României și la Sfântul Munte Athos, precum și vizite ale unor ierarhi ortodocși din

străinătate la eparhii din România;

- ▶ participarea unei delegații a Patriarhiei Române la festivitățile prilejuite de împlinirea a 30 de ani de Patriarhat de către Sanctitatea Sa Bartolomeu, Arhiepiscopul Constantinopolului și Patriarh Ecumenic;
- ▶ participarea delegațiilor Patriarhiei Române la *Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creștină*.

În prezent, în afara frontierelor actuale ale României, Patriarhia Română are în jurisdicția sa *patru arhiepiscopii și nouă episcopii, arhiepiscopii fiind și centre mitropolitane*. În aceste eparhii există astăzi un total de 1.472 parohii și filii, 67 așezăminte monahale ortodoxe românești, deservite de 1.311 clerici români. În aceste parohii și comunități ortodoxe românești au fost oficiate, în cursul anului 2021; 24.643 botezuri, 2.734 înmormântări, 433 de primiri la Ortodoxie și 27 reveniri la Ortodoxie.

## B. Activități educaționale:

În plan teologic-educational, în anul 2021, menționăm organizarea următoarelor evenimente cu caracter național: Concursul Național *Icoana ortodoxă - lumina credinței*, ediția a X-a (1 martie - 1 septembrie 2021); Concursul Național Catehetic *Biserica: familia românilor de pretutindeni* (21 decembrie 2020 - 22 august 2021); Congresul Național Catehetic *Hristos împărtășit copiilor*, ediția a XIV-a (Mănăstirea Caraiman, 27-30 septembrie 2021); Festivalul-Concurs Național de Muzică Bisericească *Lăudați pe Domnul*, ediția a XIII-a (15 iulie - 27 septembrie 2021); Simpozionul Internațional de Teologie: *Pastorația româ-*

*nilor din afara României: responsabilitate eclesială și unitate etnică* (Palatul Patriarhiei din București, 8 - 11 decembrie 2021).

În anul 2021, a continuat derularea Programului Național Catehetic *Hristos împărtășit copiilor*, prin organizarea la nivelul eparhiilor a 852 centre catehetice și prin specializarea de formatori; au avut loc activități catehetice în 1.257 parohii, cu participarea a 39.325 copii.

De asemenea, a continuat desfășurarea Proiectului educațional *Alege Școala!*, implementat de Patriarhia Română în parteneriat cu Fundația World Vision România. În data de 19 aprilie 2021, au fost finalizate etapele a V-a, a VI-a și a VII-a ale proiectului, acestea fiind derulate pe o perioadă de trei ani (20 aprilie 2018 - 19 aprilie 2021). Totodată, în contextul lansării, în data de 25 februarie 2020, a *Programului pilot de stimulare a participării la educație a copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate* de către Ministerul Fondurilor Europene, Patriarhia Română a depus și a câștigat trei noi Proiecte educaționale *Alege Școala!* (etapele a VIII-a, a IX-a și a X-a), a căror valoare este de 14.310.000 lei (aproximativ 3.000.000 euro). Proiectele au fost depuse în parteneriat cu Mitropolia Moldovei și Bucovinei (două proiecte), respectiv Fundația World Vision România (un proiect) și se derulează în perioada 1 aprilie 2021 - 31 decembrie 2023, în comunități din județele: Prahova, Vaslui, Botoșani, Constanța, Galați și Iași.

În anul școlar 2021-2022, predau disciplina Religie 6.220 profesori, dintre care 4.488 titulari, 173 titulari de altă specialitate, care au în completarea normei ore de religie, și 1.559 suplinitori; 1.195 sunt clerici, ⇒



⇒ 4.933 laici cu studii teologice și 92 laici cu alte studii. Dintre profesorii de religie, 598 sunt debutanți, 1.151 au obținut definitivarea în învățământ, 1.339 gradul didactic II, 2.919 gradul didactic I, iar 213 au doctoratul în teologie. În inspectoratele școlare județene și-au desfășurat activitatea specifică 42 inspectori de specialitate, dintre care 40 cu studii teologice și 2 cu alte studii. Pentru dezvoltarea cooperării în vederea susținerii și îmbunătățirii orei de religie, la nivelul întregii țări s-au încheiat 4.822 parteneriate între parohii și școli, în cadrul cărora s-au desfășurat activități școlare și extrașcolare diverse.

În Patriarhia Română funcționează 26 seminarii teologice, cu diferite specializări – *Teologie ortodoxă*, *Teologie patrimoniu cultural*, *Ghid turism religios*, *Muzică bisericească*, *Filologie*, *Științele naturii*, *Științe sociale*, 1 colegiu ortodox, 9 licee teologice ortodoxe și 1 liceu tehnologic, având clase de teologie. În anul școlar 2020-2021, au fost școlarizați 4.361 elevi la nivel liceal; dintre cei 987 elevi în clasa a XII-a, 771 au obținut diplomă de bacalaureat. În unitățile de învățământ teologic preuniversitar au fost școlarizați 101 elevi din afara granițelor țării, 81 provenind din Republica Moldova, 13 din Ucraina, 4 din Serbia, 1 din Spania și 2 din Italia. În anul școlar 2021-2022, au fost înscriși în clasa a IX-a 1.033 elevi, iar pentru anul școlar 2022-2023 au fost solicitate 1.166 locuri.

În școlile teologice preuniversitare își desfășoară activitatea didactică 1.116 profesori; dintre aceștia, 684 sunt titulari, 432 sunt suplinitori, iar 113 dintre profesori sunt doctori în teologie. În anul școlar

2020-2021, fondurile alocate acestor școli au fost în valoare totală de 4.176.568 lei, dintre care 3.488.668 de lei au fost investiții de Centrele eparhiale.

În cuprinsul Patriarhiei Române funcționează 11 facultăți de teologie (București, Iași, Sibiu, Craiova, Cluj, Constanța, Târgoviște, Pitești, Alba Iulia, Arad și Oradea) și 3 departamente de teologie, incluse în cadrul altor facultăți (Timișoara, Galați și Baia Mare). În anul universitar 2020-2021, au fost școlarizați 4.381 studenți. În anul 2021, au absolvit 894 studenți, iar în anul universitar 2021-2022 s-au înscris 1.310. În cadrul specializării *Teologie Pastorală* au fost școlarizați 3.088 studenți, iar 555 absolvenți au obținut *Diplomă de licență*. În anul universitar 2020-2021, au fost 1.826 masteranzi, dintre care 777 absolvenți, iar în anul universitar 2021-2022 s-au înscris 973. Studiile de *Doctorat* se organizează în 8 centre universitare, fiind înscriși în prezent 653 doctoranzi, dintre care 104 în anul universitar 2021-2022 (anul I). În anul universitar 2020-2021, 74 doctoranzi au obținut titlul de *Doctor în Teologie*.

În anul universitar 2020-2021, 375 cadre didactice au activat în cadrul învățământului teologic superior, dintre care 76 profesori, 98 conferențieri, 144 lectori și 52 asistenți.

În anul universitar 2020-2021, s-au înscris la studii în diferite instituții de învățământ din străinătate 12 teologi români. În prezent, sunt înscriși la facultățile din cadrul Patriarhiei Române 82 cetățeni străini (printre care și etnici români, 55 din Republica Moldova), atât la studii universitare, cât și postuniversitare.

În Patriarhia Română, cu binecu-

vântarea Sfântului Sinod, există 2 asociații de tineri: Asociația Studenților Creștin-Ortodocși Români (ASCOR) și Liga Tinerilor Creștin-Ortodocși Români (LTCOR). De asemenea, există 103 asociații și ONG-uri de tineret, care își desfășoară activitatea în eparhii, cu binecuvântarea Chiriarhului și 524 de grupuri de tineri. Centrele eparhiale, prin departamentul de tineret, au inițiat 129 de proiecte, cu scopul apropiării tinerilor de Biserică.

Între demersurile efectuate prin Sectorul Teologic-Educațional al Patriarhiei Române către diferite instituții ale Statului, amintim demersurile către Parlamentul României și către Ministerul Educației, *pentru ca orele care vizează educația pentru viață să-și păstreze caracterul opțional, desfășurându-se cu acordul prealabil al părinților*.

### C. Activități culturale și misionare:

În prezent, în Patriarhia Română funcționează un număr de 286 unități cu activitate în domeniul patrimoniului bisericesc mobil, respective 159 de muzee și colecții muzeale, 109 centre pentru ocrotirea patrimoniului și 18 laboratoare de restaurare și conservare a patrimoniului cultural eclezial.

În privința evidenței, monitorizării și gestionării patrimoniului bisericesc, în anul 2021, Sectorul Cultură și Patrimoniu Religios, prin Comisia de Pictură Bisericească, a continuat activitatea de supraveghere a modului de aplicare a prevederilor statutare și regulamentare bisericești, în scopul păstrării unității dogmatice, artistice și de execuție a lucrărilor de artă eclezială în Biserica Ortodoxă Română. ⇒

⇒ Începând cu luna februarie a anului 2021 Comisia de Pictură Bisericească s-a întrunit într-o nouă componență, pentru un mandat de 4 ani. Pe parcursul anului 2021, membrii Comisiei de Pictură Bisericească au fost convocați pentru 10 ședințe de lucru și pentru 63 de solicitări în regim de urgență, în cadrul cărora au fost analizate 871 solicitări primite din partea centrelor eparhiale și a specialiștilor autorizați. Dintre acestea, 212 au avut ca obiect proiecte tehnice pentru lucrări de artă și restaurare, 187 au vizat adjudecarea lucrărilor, 191 au avut temei contractarea, 184 au făcut referire la recepția lucrărilor și 64 de solicitări au venit din partea specialiștilor (înscrieri în evidență, promovări și autorizări). Pentru cele 871 de solicitări a fost emise 1.246 rezoluții, pentru care au fost formulate 3.264 referințe.

Cu binecuvântarea Patriarhului României, în luna februarie 2021, Comisia de Pictură Bisericească a lansat două proiecte care vizează modalitatea de execuție a lucrărilor de artă bisericească și de restaurare:

▶ *Îndrumător iconografic – ghid practic pentru pictorii bisericești, teologi și slujitorii sfintelor altare,*

▶ *Normativ pentru restaurarea patrimoniului bisericesc aflat în cult.*

Din rapoartele alcătuite de centrele eparhiale rezultă că misiunea prin presa scrisă bisericească a fost reprezentată în 2021 de 49 publicații eparhiale, periodice lunare informative sau reviste de cultură teologică, la care se adaugă alte 224 publicații editate de unități ecleziale din subordine, de școli teologice și aso-

ciații creștine ortodoxe.

Sunt active 6 *posturi radiofonice regionale administrate de eparhii și un post de televiziune online la Paris*. Prezența în media digitală se realizează prin cele peste 5000 de *websituri și pagini oficiale ale unităților bisericești în rețele de socializare și pe platforme digitale*.

Instituțiile media bisericești au ca obiective prioritare: catehizarea tinerilor și pastorația familiei creștine, dinamizarea activităților social-caritative, îmbogățirea culturii religioase a tuturor credincioșilor și oferirea de informații corecte despre activitățile Bisericii în societate.

În anul 2021, Radio Trinitas a promovat importanța redescoperirii și cultivării valorilor universale ale credinței ortodoxe strămoșești și spiritualității poporului român. De asemenea, a fost subliniată valoarea comemorării celor trecuți la Domnul și a cinstirii cimitirelor și monumentelor funerare. În acest sens, a fost introdusă emisiunea *România din inima mea*, o rubrică de istorie culturală a exilului și diasporei românești din veacurile al XIX-lea și al XX-lea, realizată de istoricul Dorin Stănescu; a fost difuzată o serie de reportaje sub genericul *Copiii dintre granițe*, realizate de Irina Chiriac; a fost difuzată rubrica *Mărturii de ieri pentru azi*, realizată de Daniela Șontică, care a evidențiat, aspecte din biografia și opera românilor, personalități care au trăit în exilul din perioada comunistă; a fost introdusă rubrica *Icoane ale Împărăției Cerurilor*, dedicată susținerii lucrărilor de pictură în mozaic de la Catedrala Națională.

Televiziunea Patriarhiei Române a reușit în 2021 să diversifice conți-

nutul editorial potrivit temelor Anului omagial și comemorativ și în acord cu preferințele actuale ale publicului de televiziune. În grila de programe au intrat șase emisiuni noi: *Chipuri și inimi de români*, dedicată românilor din comunitățile istorice aflate în jurul granițelor țării, *Țimpul reînțoarcerii*, dedicată românilor care s-au restabilit în România după ce au locuit, profesat sau studiat pentru mai mulți ani în diaspora, *Viața liturgică, arvuna vieții veșnice*, care a oferit în contextul Anului comemorativ 2021 lămuriri și sfaturi legate de rânduielile bisericești privind sfârșitul omului, *Lumini din Arhive*, realizată cu sprijinul Arhivelor Naționale ale României, *Forum Cultural*, dedicată evenimentelor și artiștilor din peisajul cultural românesc și *Bucate de la sate*, dedicată tradițiilor culinare din satul românesc.

În studiourile TRINITAS TV au fost înregistrate peste 200 de emisiuni cu invitați din variate domenii, iar echipa *Televiziunii TRINITAS TV a efectuat aproximativ 100 de deplasări în țară și în străinătate*. În cadrul *Proiectului „Purtătorii de neam”*, finanțat de Departamentul pentru Români de Pretutindeni, au fost produse 35 de emisiuni dedicate diasporei române care au cuprins reportaje și interviuri realizate în țări precum: Italia, Irlanda, Franța, Suedia, Danemarca, Republica Moldova, Ungaria și Belgia. Cea mai mare realizare din acest an a Departamentului *Actualitatea* o constituie finalizarea și lansarea noului studio de știri, dotat cu echipamente performante.

Au fost realizate 14 filme documentare, cu teme variate, unele dedicate *Anului omagial și comemo-* ⇒



⇒ *rativ 2021*, altele dedicate așezămintelor monahale, unor mari duhovnici și sfinți și câteva dedicate unor personalități și unor momente aniversare din lumea culturală.

Ziarul Lumina a promovat proiectele catehetice, cultural-educative și social-filantropice desfășurate în eparhiile, parohiile și mănăstirile din afara României, prin selecții de știri și materiale jurnalistice adecvate. Obiectivul principal a fost mai buna cunoaștere de către cititorii din țară a vieții spirituale a românilor aflați departe de patria de origine și, prin intermediul comunicării virtuale, cultivarea și intensificarea legăturilor între românii ortodocși de pe diferite meridiane ale lumii, prin credință, limbă și cultură. Fiecare ediție din *Lumina de Duminică* a inclus în paginile ei conținuturi realizate prin cooperare cu ierarhi, preoți și credincioși români din comunitățile ortodoxe situate în țările din vecinătatea României sau din diaspora.

Publicația de informație bisericească, *Vestitorul Ortodoxiei*, a dublat în anul 2021 numărul articolelor dedicate diasporei ortodoxe române.

Cu un tiraj lunar mediu difuzat de 22.500 exemplare, *Ziarul Lumina* se menține pe locul trei în grupul cotidenelor naționale, regionale și locale care se tipăresc în prezent în România.

Agencia de Știri Basilica a acordat atenție sporită calității materialelor publicate, colaborării cu centrele eparhiale și relevanței pentru presa laică națională și internațională. Conținutul s-a rezumat la 4.000 articole în limba română, dintre care 944 traduse în engleză. Numărul de fotoreportaje a crescut în pofida

faptului că multe evenimente au fost anulate din cauza pandemiei. Numărul de interviuri și de texte editoriale s-a menținut la același nivel cu anul precedent. Pe social media, se înregistrează o creștere constantă, similară cu anii anteriori. Peste 60% dintre cititori ajung pe basilica.ro prin platformele de socializare.

Pe parcursul anului 2021, Biroul de Presă și Relații Publice al Patriarhiei Române a redactat și difuzat peste 50 comunicate de presă și precizări, precum și alte știri care au fost transmise către agențiile și instituțiile media cu pondere națională și internațională, iar membrii Biroului de Presă al Patriarhiei Române au participat la numeroase interviuri, emisiuni și conferințe.

Pentru Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române (Edituri și Tipografii), din punct de vedere statistic, anul 2021 se prezintă astfel: au fost tipărite 291 titluri de carte și revistă, dintre care 120 titluri inedite publicate de Editurile Patriarhiei Române (*Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă*, Editura Basilica și Editura Trinitas) și anume: 45 titluri noi de Carte teologică; 18 titluri noi de *Carte de cult și muzicală*; 27 titluri noi de *Carte patristică*; 8 titluri noi de *Carte pentru copii și tineret*, respectiv 22 numere noi din *revistele centrale bisericești*.

În total, Tipografiile Patriarhiei Române (*Tipografia Cărților Bisericești și Imprimeria PHAROS*) au tipărit, împreună, 623.673 exemplare carte și revistă în format broșat sau legat (384.682 ex. carte și 238.991 ex. reviste). De asemenea, au mai fost tipărite: 26.096 ex. *Biblii* (în diferite formate); 53.300 ex. *Noul*

*Testament cu Psalmii*; 6.000 ex. broșuri, cataloage, ghiduri și pliante; 424.801 ex. cărți de rugăciuni, acatiste și prohoade; 48.968 ex. *pastorale*; 5.110 ex. *felicitări*; 1.060.206 ex. *calendare (tip foi, agendă, de birou, de perete cu spiră, cu însemnări)* și 77.730 ex. *icoane* (de diverse dimensiuni). Totodată, au fost tipărite *Ziarul Lumina*, cotidianul Patriarhiei Române și săptămânalul *Lumina de Duminică*, dar și 101.799 ex. *lucrări primite din exterior*, precum și o serie de *lucrări de legătorie manuală* (reparații și restaurare carte, confecționat cutii, mape etc.).

În anul 2021, la Atelierele Institutului Biblic au fost realizate mai multe obiecte de cult și veșminte liturgice, dintre care menționăm în mod deosebit: confecționarea a două *racle din argint de dimensiuni mari*, executate pentru Mănăstirea *Plumbuita*, București și Parohia „*Sfânta Treime*”, Ploiești; realizarea, în colaborare cu Monetăria Statului, a *Medaliei pentru Anul omagial al pastorației românilor din afara României* - 300 bucăți și a *Medaliei pentru Anul comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor* - 300 bucăți; realizarea *Ordinului „Sfântul Ioan Iacob”* pentru arhieriei - engolpion din argint - 60 bucăți, a *Ordinului „Sfântul Ioan Iacob”* pentru clerici - cruce pectorală din alamă - 50 bucăți și a *Ordinului „Sfântul Ioan Iacob”* pentru monahi și mireni - insignă din alamă - 70 bucăți.

În cursul anului 2021, din cauza pandemiei cu noul coronavirus și a restricțiilor impuse, activitatea Sectorului Pelerinaje al Patriarhiei Române a avut în continuare un regres față de anul 2019, dar a înregistrat o creștere față de anul 2020, cu 10%, ⇒

⇒ pentru pachete turistice cu destinații în străinătate (Turcia, Grecia, Bulgaria, Egipt) și 30% pentru pelerinajele din România.

SC BASILICA TRAVEL SRL a accesat ajutorul oferit de Guvernul României pentru societățile din domeniul HoReCa, prin cele două tipuri de grant, respectiv: *Granturi pentru capital de lucru acordate beneficiarilor IMM-uri cu activitate economică afectată de pandemia COVID-19*, în valoare de 150.000 euro, și *Acordarea de sprijin financiar pentru întreprinderile din domeniul turismului, alimentației publice și organizării de evenimente, a căror activitate a fost afectată în contextul pandemiei de COVID-19*, în valoare de 796.000 euro.

Sectorul Monumente și Construcții Bisericești al Patriarhiei Române a continuat lucrările pentru finalizarea *Catedralei Naționale*, respectiv: structura de rezistență a subsolurilor adiacente N, S și E (care au fost finalizate); învelitoarea din cupru auriu de la cupolele și porțile spațiului liturgic exterior (finalizate); execuție și montaj ancadramente din piatră la ferestrele exterioare (realizate în procent de 45%); execuție și montaj decorațiuni din piatră peste cota +45,00m (realizate în procent de 98%); execuție și montaj placări cu piatră la stâlpii pridvorului vest (realizate în procent de 95%); pictură în tehnica mozaic a altarului Catedralei Naționale (realizată în procent de 98%); execuție tencuieli exterioare fațadă sud și vest, turla mare, turla mici și clopotniță (la turla mici și turla clopotniță tencuielile sunt finalizate până la cota +45,00); montajul lămpilor de balizaj pe turla mare și turla mici.

### III. ACTIVITATEA SOCIAL-FILANTROPICĂ

În anul 2021, în lucrarea social-filantropică și medicală la nivelul structurilor eparhiale ale Patriarhiei Române și a ONG-urilor care funcționează cu binecuvântarea acestora, au participat 20.570 persoane, după cum urmează: 29 consilieri eparhiali, 33 inspectori de specialitate și eparhiali, 477 asistenți sociali, 1.939 personal cu diverse specializări (cadre didactice, cadre medicale, juriști, psihologi, personal administrativ), 18.092 voluntari.

Biserica Ortodoxă Română și-a desfășurat activitatea social-filantropică și medicală în cadrul a 719 instituții și servicii sociale. Având în vedere diversificarea continuă a serviciilor oferite, precum și extinderea și acreditarea centrelor, s-a impus o reorganizare integrată a activităților pe criterii de competență. Diagrama așezămintelor social-filantropice, în anul 2021, arată astfel: 57 birouri de asistență socială, 118 cantine sociale și masă la domiciliu, 103 centre de zi pentru copii, 21 centre de zi pentru vârstnici, 4 centre de zi pentru persoane cu dizabilități, 58 centre rezidențiale copii, 54 centre rezidențiale vârstnici, 2 centre rezidențiale pentru persoane cu dizabilități, 30 servicii de îngrijire la domiciliu, 36 instituții ce oferă servicii medicale și de recuperare, 7 servicii de îngrijiri socio-medice la domiciliu, 41 servicii educaționale (tip afterschool, remedial, prevenție abandon școlar), 98 centre de informare, de consiliere, de sprijin și comunitare, 33 locuințe protejate, 13 centre de urgență (persoane fără adăpost, victime ale

violentei, victime ale traficului de persoane), 17 campusuri de tabără și 27 cu alt specific.

În cuprinsul eparhiilor Patriarhiei Române, se află în derulare un număr de 1.114 proiecte și programe sociale, din care: 62 cu finanțare externă, 34 cu finanțare publică, 894 finanțate din fonduri proprii și 124 cu finanțare mixtă.

În cadrul așezămintelor au primit asistență 144.226 beneficiari, după cum urmează: a) 59.948 copii din așezămintele sociale ale Bisericii, dar mai ales din familii sărace și fără posibilități de întreținere, sau cu părinți aflați la muncă în alte țări; b) 4.340 persoane cu dizabilități, cu deficiențe de vorbire, vedere și auz, consumatori de droguri sau alte tipuri de dependențe; c) 46.915 persoane vârstnice din așezămintele de protecție socială bisericești, din centrele sociale de tranzit și adăposturi de noapte, bătrâni singuri, nedepasabili, abandonați de familie și care prezentau grave probleme de sănătate; d) 32.243 șomeri, adulți în dificultate, victime ale traficului de persoane, victime ale violentei familiale, deținuți eliberați, victime ale calamităților naturale; e) 780 persoane fără adăpost.

Asistența religioasă în unitățile militare, penitenciare, spitale și așezăminte de ocrotire socială este asigurată de un număr de 463 preoți, dintre care: 19 în unități ale Ministerului Afacerilor Interne, 87 în unități militare, 32 în sistemul penitenciar și 325 în spitale și așezăminte de ocrotire socială. În toate unitățile menționate mai sus, există în prezent un număr de 359 biserici și capele sfințite, precum și alte spații special amenajate, iar 28 de lăcașuri se află în diferite stadii de construc-





⇒ ție și amenajare. Patriarhia Română a realizat cu succes demersuri pentru deblocarea posturilor vacante de preot din structurile subordonate Ministerului Apărării Naționale (MApN), a Ministerului Afacerilor Interne (MAI) și a Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP). Astfel, s-au derulat concursuri pentru ocuparea a 9 posturi în unități militare din subordinea Ministerului Apărării Naționale și pentru 12 posturi de preot capelan din sistemul penitenciar.

Voluntarii Paraclisului Catedralei Mântuirii Neamului au derulat 2 programe social-filantropice: „Implică-te! Împreună reușim mai mult!”, în cadrul căruia au fost realizate 200 de activități în beneficiul a aproximativ 4.500 familii pentru prevenirea excluziunii sociale și Programul „Ajutor pentru elevi” destinat reducerii abandonului școlar, având 104 beneficiari.

În ceea ce privește *Caravana medicală „Sănătate pentru sate”*, respectiv componenta de preven-

ție și educație pentru sănătate, voluntarii Paraclisului Catedralei Mântuirii Neamului au realizat 5 deplasări, având 355 beneficiari. În perioada 2015-2021 au fost efectuate 73 deplasări, având 9.100 beneficiari. În anul 2021, a continuat parteneriatul cu Institutul Oncologic „Prof. Dr. Alexandru Trestioreanu” București, în cadrul „Campaniei de prevenție și diagnosticare a cancerului de col uterin”, înregistrându-se 3 activități, cu un număr total de 134 beneficiare. În perioada 2018-2021 au fost efectuate 29 deplasări, cu un număr total de 1.000 beneficiare.

În cuprinsul Patriarhiei Române au fost derulate campanii de donare de sânge, la care au participat un număr de 9.421 persoane, înregistrându-se 4.271 litri de sânge. Pe tot parcursul anului 2021, s-a menținut susținerea pentru unitățile medicale implicate în tratarea bolnavilor de COVID-19 prin realizarea de donații de aparatură medicală, renovări ale unor secții medicale, echipamente de protecție și substanțe

de dezinfectare.

Programul „Masa Bucuriei”, care se desfășoară la nivel național în parteneriat cu magazinele Selgros Cash&Carry, constă în donarea săptămânală de bunuri alimentare și igienico-sanitare pentru centrele sociale; valoarea bunurilor donate în anul 2021 este de 638.387 euro.

În concluzie, în cadrul activității filantropice la nivelul Patriarhiei Române, au fost acordat ajutoare financiare directe în valoare de 35.371.782 lei și ajutoare materiale în valoare estimată de 59.754.819 lei.

Pentru susținerea întregii activități de asistență socială și filantropică și pentru sprijinirea sinistraților, în anul 2021, la nivelul Patriarhiei Române, s-au cheltuit 217.751.299 lei (echivalent a 44.079.210 euro la cursul BNR din data de 26.01.2022).

La finalul acestui raport sintetic al activităților Bisericii Ortodoxe Române în anul 2021 dorim să apreciem eforturile spirituale și materiale ale tuturor celor care au lucrat direct sau au sprijinit Biserica Ortodoxă Română în lucrarea ei misionară, culturală și social-filantropică. Exprimăm recunoștință și prețuire față de toți cei care ajută Biserica noastră: clerici și credincioși mireni, autorități centrale și locale, sponsori și voluntari. Ne rugăm lui Dumnezeu să le dăruiască tuturor sănătate și mântuire, ajutor și bucurie în viață!

† Daniel  
Patriarhul  
Bisericii Ortodoxe Române

## Slujiri arhieresti în Arhiepiscopia Iașilor

În perioada 1 ianuarie 2022 - 28 februarie 2022, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, și Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, au săvârșit Sfânta Liturghie, au sfințit și au binecuvântat următoarele unități de cult de pe cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor:

▶ În prima zi din an, credincioșii ieșeni s-au adunat la Catedrala Mitropolitană pentru a participa la slujbele oficiate cu prilejul celor două mari sărbători: Tăierea împrejur cea după trup a Domnului și pomenirea Sfântului Ierarh Vasile cel Mare. Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, alături de un sobor de preoți și diaconi, a săvârșit Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare.

▶ De sărbătoarea Botezului Domnului, Sfânta Liturghie a fost săvârșită în incinta Ansamblului Mitropolitan, în patru altare diferite: în Sala „Ecclesia” din Muzeul Mitropolitan, în Catedrala „Sfântul Gheorghe”, în Catedrala Mitropolitană și în Sala „Sinaxar” din Muzeul Mitropolitan. Conform tradiției, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, IPS Părinte Teofan, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană, alături de un sobor de preoți și diaconi.

După Rugăciunea amvonului, la sfârșitul Sfintei Liturghii, ierarhul a ieșit împreună cu soborul slujitor pe esplanada din fața intrării în locașul de cult, unde a fost săvârșită slujba de sfințire a apei (Aghiasma Mare).

▶ Enoriașii Parohiei „Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul” din centrul municipiului Iași au trăit vineri, 7 ianuarie 2022, momente de bucurie duhovnicească, în prezența Preasfințitului Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor. Ierarhul a resfințit iconostasul bisericii voievodale, vechi de aproximativ 400 de ani, împlinind și binecuvântând astfel lucrarea de restaurare a catapetesmei. Pentru realizările deosebite săvârșite în pa-







⇒ rohia ieșeană, părintele Viorel Sava, profesor al Facultății de Teologie din Iași și parohul Bisericii „Sfântul Ioan Botezătorul”, a primit din partea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel Ordinul „Sfântul Apostol Andrei, Ocrotitorul României”.

▶ Părinții Mănăstirii Hlincea, precum și credincioșii din zona municipiului Iași, s-au rugat în Duminica a XXIX-a după Rusalii, 16 ianuarie 2022, împreună cu chiriarhul lor, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei. Ierarhul, alături de un sobor de preoți și diaconi, a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, iar la final l-a hirotesit într-un arhimandrit pe părintele Metodie Oprica, starețul așezământului monahal.

▶ Anul acesta, din cauza situației sanitare, evenimentele dedicate împlinirii a 163 de ani de la Unirea Principatelor Române s-au desfășurat într-un mod restrâns, la mor-

mântul Domnitorului Alexandru Ioan Cuza din biserica Mănăstirii „Sfinții Trei Ierarhi” din Iași. După săvârșirea Sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a săvârșit o slujbă de pomenire pentru sufletele celor care au contribuit la realizarea Unirii Moldovei cu Țara Românească. După săvârșirea Parastasului, au urmat depuneri de coroane de flori la mormântul Domnitorului.

▶ În după amiaza zilei de 25 ianuarie 2022, în prezența celor doi ierarhi ai Arhiepiscopiei Iașilor - IPS Părinte Mitropolit Teofan și PS Părinte Episcop vicar Nichifor Botoșăneanul - a fost săvârșită slujba de Priveghere închinată Sfântului Ierarh Iosif cel Milostiv. În ziua de cin-  
stire a Sfântului Ierarh Iosif cel Milostiv, 26 ianuarie 2022, Sfânta Liturghie a fost săvârșită în Catedrala Mitropolitană din Iași de Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul

Moldovei și Bucovinei, împreună cu Preasfințitul Părinte Antonie, Episcop de Bălți, și Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor.

▶ Sfinții Trei Ierarhi - Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur - ocrotitorii învățământului teologic, au fost cinstiți în ziua de 30 ianuarie 2022 de profesorii și studenții Facultății de Teologie Ortodoxă „Dimitrie Stăniloae” din Iași. Sfânta Liturghie dedicată hramului instituției teologice a fost săvârșită în Catedrala Mitropolitană de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Teofan, împreună cu Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Sărbătoarea a fost marcată și de acordarea „Crucii Patriarhale” părintelui profesor emerit Gheorghe Popa de la Facultatea de Teologie ieșeană, fost titular al disciplinei „Teologie morală” de la ⇒



⇒ Facultatea de Teologie Ortodoxă din Iași și fost prorector al Universității „Alexandru Ioan Cuza”. În cadrul slujbei arhieresti, teologul Andrei Iulian Bejenaru a fost hirotonit întru diacon de Mitropolitul Moldovei și Bucovinei. La chinonic, conform tradiției ultimilor ani, un student din anul IV de la secția Teologie Pastorală din cadrul Facultății de Teologie, Iulian Tomeac, a rostit cuvântul de învățătură despre Sfinții Trei Ierarhi.

▶ Duminică, 30 ianuarie 2022, biserica Mănăstirii „Sfinții Trei Ierarhi”, ctitorită de domnitorul Vasile Lupu, și-a serbat hramul. Sfânta Liturghie în cinstea „Treimii de Arhieriei” a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor. La final, după cuvântul de mulțumire rostit de părintele stareț Elisei Nedescu, credincioșii au fost binecuvântați de Părintele Episcop.

▶ Catedrala Mitropolitană din Iași și-a sărbătorit astăzi hramul istoric de Praznicul Întâmpinării Domnului. Sfânta Liturghie a fost săvârșită cu acest prilej de Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, împreună cu Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Tot în cadrul slujbei hramului, IPS Părinte Mitropolit Teofan a hirotesit întru arhidiacon pe ierodiaconul Iustin Chiriac, slujitor la Catedrala Mitropolitană.

▶ În Duminica a XVII-a după Rusalii, 6 februarie 2022, ultima dinaintea perioadei Triodului, Sfânta Liturghie de la Catedrala Mitropolitană din Iași a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, dimpreună cu un so-

bor de preoți și diaconi. La finalul Sfintei Liturghii, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul I-a hirotesit întru duhovnic pe părintele Mădălin Constantin Gilcă de la Parohia „Nașterea Maicii Domnului” Șendreni, comuna Victoria, județul Iași.

▶ În prima duminică din perioada Triodului - Duminica Vameșului și a Fariseului, 13 februarie 2022, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a săvârșit Sfânta Liturghie la Catedrala Mitropolitană din Iași. Înaintea ofierii Dumnezeieștii Liturghii, teologul Ionuț Prodan, cântăreț la strana catedralei și membru în grupul psaltic „Chivotul”, a fost hirotesit citeț.

▶ Duminica, 13 februarie 2022, enoriașii și preoții Parohiei „Sfântul Apostol Toma” din cartierul ieșean Alexandru I-au avut ca oaspete pe Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei





⇒ copiei lașilor. Ierarhul a săvârșit Sfânta Liturghie în locașul de cult și a ținut cuvânt de învățătură. După alocuțiunea de final a părintelui paroh Toma Gradinaciuc, care este și protoiereul Protopopiatului Iași I,

oficialitățile prezente au fost evidențiate pentru sprijinul pe care îl oferă bisericilor din zona lașului.

► În Duminica a XXXIV-a după Rusalii, 20 februarie 2022, cea de-a

doua din perioada Triodului, Înalt-preasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a săvârșit Dumnezeiasca Liturghie în Paraclisul „Ecclesia” din cadrul Muzeului Mitropolitan. Tot în această ⇒





⇒ dimineață, ierarhul l-a hirotesit citeț pe tânărul Petronel Cîtea, pe seama Catedralei Mitropolitane.

▶ Sâmbătă, 19 februarie 2022, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, a săvârșit Sfânta Liturghie la Parohia „Sfinții Voievozi” din localitatea Tudor Vladimirescu, comuna Avrămeni, Protopopiatul Săveni. Cu acest prilej, ierarhul l-a hirotonit întru preot pe noul paroh al comunității. Tot sâmbătă, Părintele Episcop vicar a săvârșit slujba Privegherii la Mănăstirea Gorovei.

▶ În cea de-a doua duminică din perioada Triodului, 20 februarie 2022, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, a săvârșit Sfânta Liturghie la Parohia „Învierea Domnului” din Dorohoi, județul Botoșani.

▶ În cea de-a doua duminică din perioada Triodului, 20 februarie 2022, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, a oficiat Sfânta Liturghie la Parohia „Învierea Domnului” din Dorohoi, județul Botoșani. În prezent, cei care iau parte la slujbele oficiate la Parohia cu hramurile „Învierea Domnului” și „Sfântul Ioan Botezătorul”, se roagă în paraclisul aflat la demisolul locașului de cult, deoarece biserica se află în șantier.

▶ În ziua de 27 februarie 2022, în Duminica Înfricoșătoarei Judecăți, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie la Mănăstirea Coșula din județul Botoșani. În cadrul slujbei, Părintele Mitropolit a făcut un apel la rugăciune și la milostenie,

îndemnându-i pe credincioșii prezenți să fie alături de refugiații din Ucraina și să îi sprijine prin colecta organizată în bisericile din Arhiepiscopia Iașilor. Tot astăzi, ierarhul a binecuvântat Casa monahală „Cuvioșii Paisie și Cleopa” din cadrul așezământului călugăresc.

▶ În Duminica Înfricoșătoarei Judecăți, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, s-a aflat în mijlocul ieșenilor din Parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, aflată în cartierul „Moara de vânt”. În cuvântul de învățătură adresat credincioșilor, ierarhul a arătat că Dumnezeu Își face simțită prezența în fiecare întâlnire cu aproapele nostru.



## Mesaj de condoleanțe, la trecerea la cele veșnice a preotului Ioan Pralea

**L**a început de an, o tristețe profundă a cuprins inimile preoților din Protopopiatul Iași I, la primirea veștii că părintele Ioan Pralea, de la Parohia Probota, a început călătoria spre veșnicie.

Preot destoinic, vrednic și râvnițor slujitor al sfântului altar, bun gospodar și harnic lucrător în ogrul Domnului. Chipul preotului Ioan Pralea va rămâne imprimat în sufletele preoților, a credincioșilor și a celor ce l-au cunoscut și iubit.

Suntem alături la durerea pe

care o trăiește familia preotului Ioan Pralea, cât și a enoriașilor din Parohia Probota, unde părintele a slujit până în ultima clipă a vieții sale. A trecut la Domnul în data de 2 ianuarie 2022.

Transmitem cele mai sincere condoleanțe familiei părintelui, credincioșilor și fiilor duhovnicești, înălțând rugăciune către Dumnezeu cel Milostiv să-l odihnească în ceata vrednicilor slujitori.

*Veșnică să-i fie pomenirea!*  
(Cancelaria Protopopiatului Iași I)



## Monahia Glicheria Mănăstireanu a trecut la cele veșnice în timpul Sfintei Liturghii, după 81 de ani de viețuire mănăstirească

**I**n ziua mării sărbători a Botezului Domnului, în timpul Sfintei Liturghii, la momentul epiclezei, a trecut la cele veșnice monahia Glicheria Mănăstireanu de la Mănăstirea Varatic. Călugărița era în vârstă de 98 de ani, 81 de ani petrecând-i în viața de obște mănăstirească.

Monahia Glicheria a primit la naștere numele Eugenia, fiind una din cei 9 copii (3 surori și 6 frați) ai familiei Elena și Neculai Mănăstireanu. După absolvirea școlii gimnaziale, la vârsta de 17 ani a intrat în viața monahală, la Mănăstirea Varatic.

„În timpul viețuirii sale ca monahie, a fost un exemplu pentru toate surorile și maicile din mănăstire, prin îmbinarea rugăciunii cu ascultarea, cu smerenia și tăierea vocii, atât de necesare vieții monahale. Ascultarea ca economă a mănăstirii a îndeplinit-o cu multă responsabili-



tate, în perioada cea mai grea, atunci când în mănăstire era în vigoare Decretul 401. A fost un exemplu de călugăriță, un model pentru multe generații de monahii, statornică în această viețuire, cu toate greutățile de atunci, din perioada comunismului. A fost primitoare de pelerini, dar și de oaspeți de seamă ce poposeau în căsuța ei, precum Constantin Ciopraga, Liliana Teodoreanu, Draga Olteanu-Matei, medici de renume și alte personalități,

care o respectau foarte mult. După anii '90 a fost trimisă la Mănăstirea Războieni, ca egumenă și ca să se ocupe de reînființarea și coordonarea acestei mănăstiri. Fie ca Dumnezeu să-i primească sufletul în Împărăția Cerurilor, să fie o rugătoare la tronul ceresc și pentru noi, cele care am rămas slujitoare în această viață, în continuare pe pământ”, ne-a declarat stareța Mănăstirii Varatic, stavrofora Iosefina Giosanu.



## Preotul militar Cristian-Robert Paraschiv s-a mutat la Domnul

**D**upă o lungă suferință, părintele Cristian-Robert Paraschiv, preot militar la Batalionul 634 Infanterie „Mareșal Jozef Pilsudski” și la Garnizoana Piatra Neamț a trecut la cele veșnice joi, 6 ianuarie 2022.

Sicriul cu trupul neînsuflețit al preotului Cristian Robert, mutat în lumina cerească, a fost depus la capela militară din incinta Batalionului 634 Infanterie „Mareșal Jozef Pilsudski”. Slujba înmormântării a avut loc duminică, 9 ianuarie 2022, la capela

militară a Batalionului, iar înhumarea la Cimitirul „Pietricica” din Piatra Neamț. Potrivit unui comunicat al Brigăzii 15 Mecanizată „Podu Înalt” din Iași, preotul militar Cristian-Robert Paraschiv a urmat Liceul Militar „Tudor Vladimirescu” din Craiova în perioada 1986-1990 și Școala Militară de Ofițeri de Aviație din Brașov în perioada 1990-1993. În urma absolvirii Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din București, a întrerupt cariera militară de ofițer. Începând cu anul 2002, a



fost numit preot militar la capela militară a Garnizoanei Piatra Neamț.

*Vesnica lui pomenire!*

## Părintele Nestor Pleșcan a trecut la Domnul

**V**ineri, 11 februarie 2022, a trecut la Domnul vrednicul de pomenire părintele Nestor Pleșcan, duhovnic pentru mulți ani al Mănăstirii Agapia Veche.

Părintele Nestor Pleșcan s-a născut la 26 septembrie 1932 în satul Țepu, lângă Tecuci, în județul Galați. Începe studiile la seminarul din Galați, pe care este nevoit să le întrerupă forțat în 1951, după care intră cântăreț la Biserica din satul Țepu. Între 1953-1955 își face stagiul militar. În armată, a activat în construcții, la munci grele și la Canalul Dunărea-Marea Neagră. În 1956, intră în Mănăstirea „Sf. Ioan Botezătorul”, de lângă Alba Iulia. Mănăstirea avea 30 de călugări, stareț fiind PS Policarp Morușca. Este rasoforit cu ascultarea principală de cântăreț, pentru că știa muzică psaltică foarte bine și avea o voce foarte, duioasă și, în același timp, plină și puternică.

În 1959, prin decret, părintele

este dat afară din mănăstire. Nicolae Mladin îl sprijină să termine seminarul la Cluj pe cheltuiala Mitropoliei. În 1964, intră în Mănăstirea Cernica, unde trece prin toate ascultările mănăstirești. Auzind de părintele Cleopa, vine la Sihăstria în 1967, unde este călugărit de părintele Victorin Oanele, naș de călugărie fiindu-i părintele Varsanufie Lipan. La Sihăstria, ascultarea principală a fost cea de cântăreț la strană.

În 1970, este hirotonit preot de IPS Pimen Zainea. Apoi, îl aflăm ca

preot practicant la Mănăstirea Cetățuia și încă doi ani la Vatra Moldoviței. Timp de trei luni este preot slujitor și cântăreț la Mitropolia Moldovei și Bucovinei. Din 1989, este trimis la Agapia veche ca părinte duhovnicesc unde spovedește mulțime de maici și credincioși, povățuind, alinând și tămăduind suflete îndurerate și rănite. Avea o smerenie adâncă, aceasta fiindu-i virtutea de căpătâi, a fost un slujitor neobosit al altarului, slujind singur Sfânta Liturghie zilnic timp de mulți ani. Vesnica lui pomenire!





## După 31 de ani, Protoieria Pașcani are un nou protopop

**P**rotopopiatul Pașcani are un nou protoiereu. În această slujire bisericească, ce i-a revenit în ultimii 31 ani părintelui Pavel Postolachi, a fost desemnat preotul Gheorghe Muraru, paroh al bisericii din localitatea Pietrișurile. Hirotesia noului protoiereu a avut loc în cadrul întâlnirii clericilor din protopopiat, ce s-a desfășurat în ziua de 20 ianuarie 2022 la Catedrala „Pogorârea Sfântului Duh” din municipiu, sub președinția Înalt-preasfințitul Părinte Mitropolit Teofan.

În cuvântul rostit în debutul întâlnirii, IPS Părinte Mitropolit Teofan i-a mulțumit părintelui Pavel Postolachi pentru activitatea deosebită desfășurată, după care fostul protopop le-a adresat câteva cuvinte preoților pe care i-a păstorit vreme de trei decenii. Drept recunoștință pentru rezultatele meritorii pe patru planuri - familie, parohie, protopopiat și construcția catedralei - IPS



Părinte Mitropolit Teofan i-a acordat părintelui Pavel Postolachi distincția „Crucea Sfântului Ierarh Dosoftei pentru clerici”. De asemenea, Elena-Silvia Postolachi, soția părintelui, a primit distincția „Crucea Sfântului Ierarh Dosoftei pentru mirenii”.

În continuare, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei i-a anunțat pe preoții pășcăneni că noul lor protopop este părintele Gheorghe Muraru, paroh la Biserica cu hramurile

„Soborul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil” și „Pogorârea Sfântului Duh” - Pietrișurile din localitatea Costești, enumerând și motivele care au stat la baza deciziei. A urmat hirotesia noului protoiereu, care a rostit la final o alocuțiune.

La finalul întâlnirii, IPS Părinte Mitropolit Teofan a vizitat Catedrala „Pogorârea Sfântului Duh”, observând stadiul actual al lucrărilor derulate.

## Proiectul european „Respect Bătrânii” implementat și derulat în Arhiepiscopia Iașilor

**I**n data de 18 februarie 2022 a avut loc conferința de încheiere a proiectului „RESPECT BĂTRÂNII - Reducerea Excluziunii Sociale prin promovarea și eficientizarea calității vieții adresat bătrânilor din localitățile Văratec, județul Neamț, și Iași, județul Iași”, proiect cofinanțat din Fondul European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020.

Activitatea s-a desfășurat la Pa-

rohia „Bincredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt” - aplicantul principal al proiectului - și au participat partenerii de proiect alături de beneficiari: Centrul de zi de asistență și recuperare pentru persoanele vârstnice „Sfântul Ierarh Iosif cel Milostiv” al Protopopiatului Iași II, Centrul de zi pentru persoane vârstnice cu deficiențe de auz și vorbire „Sfântul Trofin” din cadrul Parohiei „Sfântul Sava” și Centrul de

îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice de la Văratec „Sfânta Cuvioasa Olimpiada” din cadrul Fundației Solidaritate și Speranță, Iași.

În cadrul evenimentului au fost prezentate beneficiile rezultate în urma implementării proiectului în comunitățile în care partenerii de proiect își desfășoară activitatea, dificultățile întâmpinate, realizându-se un sumar al modului în care indi-

⇒ catorii proiectului au fost îndepliniți. De asemenea, au fost prezentate modalitățile de intervenție ale experților angajați în acest proiect în perioada crizei generate de contextul social-pandemic.

Obiectivul general al proiectului a fost promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a excluziunii sociale a grupurilor vulnerabile în localitățile Văratec, județul Neamț, și Iași, județul Iași, prin îmbunătățirea accesului a 102 de persoane vârstnice la serviciile sociale, medicale, socio-medicale în cadrul a trei centre de zi și a unui centru de îngrijire la domiciliu. Grupul țintă al proiectului a fost format continuu pe perioada celor 28 de luni de implementare din 102 persoane, după cum urmează: 28 de persoane au fost înscrise în cadrul Centrului de zi de asistență și recuperare pentru persoanele vârstnice din cadrul Parohiei „Bincredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt”, 28 de persoane au fost înscrise în cadrul Centrului de zi de asistență și recuperare pentru persoanele vârstnice „Sfântul Ierarh Iosif cel Milostiv” al Protopopiatului Iași II, 31 de persoane au fost înscrise în cadrul Centrului și/sau unității de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice „Sfânta Cuvioasa Olimpiada” de la Văratice al partenerului Fundația Solidaritate și Speranță, Iași, și 15 persoane au fost înscrise în cadrul Centrul de zi pentru persoane vârstnice surdo-mute „Sfântul Trofin” al Parohiei „Sfântul Sava”.

Beneficiarii centrelor, persoane cu vârsta peste 65 ani, aflate în situații de risc, vulnerabile, domiciliare în municipiul Iași, au participat zilnic, pe parcursul proiectului, la

activități de socializare, recreere și petrecere a timpului liber, au avut parte de consiliere socială, suport emoțional, consiliere psihologică, servicii de recuperare medicală (kinetoterapie și masaj) – servicii externalizate și au primit săptămânal pachete cu alimente. Toate aceste servicii au fost oferite în mod gratuit în urma unei evaluări sociale, respectând standardele minime de calitate pentru serviciile sociale acordate în comunitate.

Gabriel Amironesei, managerul proiectului, în cuvântul susținut la eveniment, a afirmat: „Șansa de a implementa un proiect a oferit posibilitatea împlinirii rolului major pe care Biserica Ortodoxă Română îl are în oferirea serviciilor sociale specializate în comunitate. Obiectivele atinse, energia de care au dat dovadă experții din proiect, gradul mare de participare al persoanelor din grupul țintă al proiectului la activități, plusul de valoare, sunt o mărturie reală a grijii permanente față de persoanele ajunse la vârsta senectuții – iubiții noștri bunici și părinți”.

Furnizorul de servicii sociale al

Protopopiatului II Iași, reprezentat legal prin pr. protopop Marius Daniel Profir, a declarat: „Acest proiect a oferit posibilitatea instituției să înființeze Centrul de Zi de Asistență și Recuperare pentru persoanele vârstnice «Sfântul Ierarh Iosif cel Milostiv», în cadrul căruia să fie desfășurate activități de asistență socială conform standardelor legale în vigoare. În perioada implementării proiectului, s-a constituit o comunitate frumoasă a grupului țintă, bătrâni așezați sub purtarea de grijă a Sfântului Ierarh Iosif cel Milostiv. Mulțumitori fiind pentru binecuvântarea și ajutorul primit în acest demers, vom încerca să ducem mai departe ceea ce a fost împlinit până la acest moment”.

Asistentul social Ionela Brînză-Abunei, coordonatoarea Centrului de zi de Asistență și Recuperare pentru persoanele vârstnice «Sfântul Ierarh Iosif cel Milostiv», a mărturisit că pentru anul 2022, care include și perioada de sustenabilitate a proiectului, își propune să mențină numărul de beneficiari înscrși și să ofere în totalitate serviciile asigurate până acum.



## Conferința „Patriarhul Teoctist – Viața ca rugăciune”, în Parohia „Izvorul Tămăduirii” din Botoșani

**P**e meleagurile natale ale vrednicului de pomenire Teoctist Patriarhul, ziua sa de naștere, 7 februarie, a devenit un prilej de pioasă amintire a celui care este cea mai importantă personalitate a Comunei Stăuceni. Cu binecuvântarea Părintelui Protopop Petru Fercal, în acest an, în Parohia „Izvorul Tămăduirii” din satul Siliștea a avut loc conferința „Patriarhul Teoctist – Viața ca rugăciune”. Activitatea s-a desfășurat în cadrul unui proiect complex realizat alături de Primăria Stăuceni, Parohia Victoria și Corul Misionar al Parohiei „Sfântul Ioan Botezătorul” – Botoșani.

În cadrul conferinței, preotul paroh Marius-Ciprian Babiuc a susținut o prelegere cu tema „Rugăciunea – izvor de bucurie cerească, în viziunea Părintelui Patriarh Teoctist”. Punctul de plecare a fost gândul Preafericitului că „prima mănăstire în care a slujit a fost cea a satului natal”. Astfel, așa cum într-un complex monahal locul central îl are biserica, în mănăstirea satului, locul central îl ocupă familia, iar în biserica de acasă, soții sunt chemați să devină slujitori și rugători către



Dumnezeu.

Domnul primar, Cozmin Epuraș, a prezentat prelegerea „Meleagurile stăucene în memoria Patriarhului Teoctist”, evidențiind faptul că „el cu multă mândrie vorbea despre țărinile satului natal, amintindu-și denumirile populare ale acestora”. A urmat, apoi, vizionarea filmului „Patriarhul Teoctist – omul și ierarhul”. Activitatea a continuat cu expunerea domnului bibliotecar al comu-

nei, Gabriel Atănăsoae, despre activitatea cărturărească a Preafericitului. Momentul a fost presărat și cu elemente artistice în care poetul Dumitru Petraș a susținut un recital, iar corul misionar al Parohiei „Sfântul Ioan Botezătorul”, sub îndrumarea Părintelui Protopop Petru Fercal, a interpretat piese religioase și patriotice. (Preot Marius-Ciprian Babiuc)

## 232 de ani de la apariția periodicului „Courier de Moldavie”, primul ziar din spațiul românesc

**I**n ziua de 18 februarie 2022, se împlinesc 232 de ani de la apariția primul ziar tipărit pe teritoriul țării noastre. Periodicul de limbă franceză „Courier de Moldavie” a apărut în capitala Moldovei în ziua de 18 februarie 1790.

„Courier de Moldavie” era, de

fapt, o publicație periodică patronată de Potemkin, comandantul trupelor rusești în războiul ruso-austriaco-turc. Potemkin era stabilit la Iași, iar din nevoia de a ști care este situația războiului dintre ruși și turci, a ordonat publicarea unei foi în care să fie prezentate ultimele eveni-

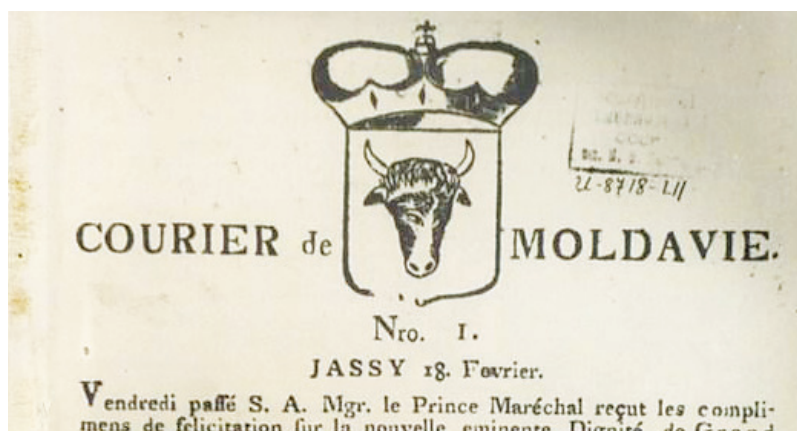
mente.

Ziarul a apărut în incinta Palatului Ghica, cel care avea să devină ulterior clădirea primului așezământ universitar din România (astăzi, Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa”).

Articolul de fond al primului







⇒ număr descria un soi de ceremonie prilejuită de învestitura pe care o găzduită de „Marele Vornic Ghika” și primise de generalul Potemkin,

printr-un ordin semnat de țarina Ecaterina a II-a.

Inițial s-a dorit să fie tipărită pe o coloană în limba țării, iar pe cealaltă în limba franceză. Apariția lui a fost anunțată prima dată în numărul din 3 martie 1790 al ziarului austriac *Wiener Zeitung*. Era menționat faptul că „această foaie va costa, pentru scurtul timp cât va apărea, trei galbeni” și gazeta va apărea „atâta timp cât armata va rămânea în cartierele ei de iarnă”, conform wikipedi.org.

## „Pastorația romilor în trecut și actualitate”, la Muzeul Mitropolitan

Vineri, 18 februarie 2022, la Muzeul Mitropolitan din Iași a avut loc conferința „Pastorația romilor în trecut și actualitate”, organizată de Departamentul Minorității din cadrul Sectorului de Misiune, Statistică și Prognoză Pastorală al Arhiepiscopiei Iașilor. Conferința marchează Ziua Dezrobirea Romilor, care are loc în fiecare an pe 20 februarie, amintindu-se de evenimentul din 1856, atunci când a fost votată „Legiuirea pentru emanciparea tuturor țăgănilor din Principatul Țării Românești”.

Invitații evenimentului, care a avut loc în sala „Sinaxar”, au fost pr. dr. Roman Gabriel, slujitor la Parohia „Sfântul Vasile” Nicolina - Iași, care a vorbit despre Pastorația Romilor în perioada robiei (sec. XIV-XIX), și dr. Marius Căldăraru, care a discutat despre implicarea Bisericii în comunitățile rome. La conferință au participat reprezentanți ai Prefecturii Iași, ai comunității rome, precum și clerici din întreaga eparhie, responsabili cu pastorația mi-

norităților.

„Acest eveniment ne vorbește despre două chestiuni: clarifică anumite aspecte legate de pastorația romilor în trecut, și arată raportul pe care l-a avut Biserica Ortodoxă Română în a îmbunătății situația romilor din interiorul ei. Ne bucurăm că acest eveniment este o noutate, este o încercare a noastră de a ne pune la masa dialogului și de a ne îmbogăți cunoștințele”, a declarat pr. Alexandru Baci de la Departamentul Minorității din cadrul Sectorului de Misiune, Statistică și Prog-

noză Pastorală al Arhiepiscopiei Iașilor.

„Am fost plăcut surprins de faptul că preoții și reprezentanții etniei rome au fost prezenți la această conferință, sigur fundamentată pe evenimentul care va avea loc peste două zile, Dezrobirea Romilor, care a avut loc în anul 1856, pe 20 februarie. Cu această ocazie, în prelegerea mea am arătat că Biserica Ortodoxă Română a fost preocupată de binele spiritual, de integrarea religioasă a romilor, atât în perioada 1385-1856, însă și după, cu precă-



⇒ dere în perioada interbelică, atunci când Patriarhul Miron Cristea a gândit o pastorație, folosindu-se de etosul acestora, folosindu-se de lideri pentru a îi aduce pe romi în spațiul

liturgic. Pastorația a fost totuși suspendată în perioada interbelică și a fost reluată după 1989. Aceste detalii ne demonstrează în mod indubitabil că Biserica a fost interesată de

binele lor spiritual și social, și că există posibilitatea incluziunii sociale prin cea religioasă", a afirmat dr. Marius Căldăraru, invitatul evenimentului.

## Sinaxă duhovnicească la Mănăstirea Neamț: pregătiri pentru aniversarea a 300 de ani de la nașterea Sfântului Paisie Velicicovschi

**C**u binecuvântarea Înalt-preasfințitului Părinte Mitropolit Teofan, în data de 19 februarie 2022, la Mănăstirea Neamț a avut loc o sinaxă duhovnicească, la inițiativa părintelui arhimandrit Benedict Sauciu, starețul lavrei nemțene.

Alături de consiliul duhovnicesc și administrativ al mănăstirii au participat toți monahii nemțeni, dar și egumenii celor șapte schituri dependente de mănăstire, cu obștile acestora: Vovidenia, Procov, Icoana Nouă, Icoana Veche, Cărbuna, Brașiște și Băiceni.

Părintele stareț Benedict, cel care a prezidat sinaxa duhovnicească, a expus celor prezenți o sinteză a activităților liturgice, gospodărești, sociale și culturale, din anul trecut, ale mănăstirii, precum și ale schiturilor dependente, evidențiind lucrarea duhovnicească, dar și administrativă desfășurate în întreaga chi-

novie, insistând pe o serie de aspecte ce trebuie mai mult accentuate în ceea ce privește unitatea duhovnicească din obștea mănăstirii și din obștile schiturilor. Totodată, a amintit că în 2022 se împlinesc 300 de ani de la nașterea Sfântului Paisie și de aceea „se cade, ca unii ce viețuim în chinovia pe care el a făcut-o cunoscută în toată lumea, să urmăim, pe cât ne este cu putință fiecăruia, pilda viețuirii sale”. Aici, la Neamț, ca și la Dragomirna sau Secu, Sfântul Paisie îndemna la rugăciunea minții pe călugări, dar și pe mireni. De fapt aceasta este și nou-tatea pe care o aduce Starețul cu viață îmbunătățită în monahismul românesc, generând astfel o adevărată mișcare duhovnicească, numită mai târziu, paisianism. Sfântul Paisie considera că rugăciunea minții este un exercițiu mistic și că mistica este o treaptă supremă pe care nu o poate practica oricine. Cu

toate acestea, el reușea să însuflețituror elanul de a o practica. Convingerea lui era că rugăciunea lui Iisus a fost primită firesc, în dar, de la Dumnezeu, de către foarte puțini, iar cei mai mulți, cu foarte multă osteneală și smerenie, reușesc de asemenea să o dobândească. De aceea să ne străduim și noi să o dobândim cu susținute eforturi duhovnicești”, a spus părintele stareț Benedict. Apoi a adăugat: „cu prilejul împlinirii a celor trei secole de la nașterea Cuviosului Paisie, dar și în contextul anului omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și anului comemorativ al sfinților isihasți Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț, la mănăstirea noastră vor avea loc ample manifestări dedicate Sfântului Paisie, care vor culmina cu simpozionul dedicat lui, din 13-15 noiembrie, când este prăznuit marele isihast al Bisericii noastre”.



## Deschidem ferestre către spiritualitate la Liceul Teoretic de Informatică „Grigore Moisil” Iași

**C**oncursul Internațional „Împreună cu Hristos prin lume în mileniul III” din cadrul proiectului eTwinning: „Limbă, Cultură și Spiritualitate Românească” a fost și pentru elevii Liceului Teoretic de Informatică „Grigore Moisil” din Iași un prilej de bucurie și de recunoaștere a meritelor pentru rezultatele deosebite obținute la acest concurs online.

La ediția a VI-a a concursului, care s-a adresat copiilor și tinerilor creștini cu vârste între 6 și 18 ani din România și întreaga Diasporă românească, au participat peste 10.000 de elevi din 26 de țări ale lumii: România, Italia, Moldova, Grecia, Franța, Ucraina, Turcia, SUA, Spania, Serbia, Noua Zeelandă, Marea Britanie, Germania, Portugalia, Norvegia, Spania, Japonia, Canada, Belgia, Austria, Australia, Danemarca, Ungaria, Rusia, Kenia, Irlanda. Concursul s-a desfășurat în șase limbi: română, franceză, engleză, italiană, spaniolă, rusă.

„Ne bucurăm nespuse pentru elevii de la Liceul de Informatică că fac parte dintr-o comuniune spirituală atât de numeroasă și, prețuind disciplina religie, au participat la etapa «Hristos Se naște, slăviți-L!» din cadrul acestui concurs”, a menționat prof. dr. Violeta Țuțui. Premierea a avut loc în data de 30 ianuarie 2022, cu prilejul mării sărbători a Sfinților Trei Ierarhi, în toate bisericile parohiilor care au avut premiați. Astfel, elevii premiați la Biserica Sfântul Nicolae - Copou, au primit de la Părintele paroh Vasile Vaida diplome, cărți de rugăciuni și dul-

ciuri. Din partea echipei de organizatori coordonată de dna prof. dr. Ionița Timiș de la Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr” din Cluj-Napoca, inițiativa concursului, au primit cărți în format electronic cu textele scrise de elevi, astfel încât aceștia au devenit, cu toții, autori ai lucrărilor „Gânduri de îngeri”. În felul acesta ei sunt cei mai tineri mărturisitori ai credinței creștin-ortodoxe, dând glas, în atâtea colțuri ale lumii, sentimentelor și trăirilor dintre cele mai pure despre viața întru Hristos.

„Participarea copilului nostru la acest concurs a reprezentat o deschidere către cunoașterea și explorarea universului spiritual. Consider că «lecția» religioasă predată în familie este incompletă dacă nu este continuată și susținută prin educația religioasă primită în școală, dar și

prin ghidajul constant și permanent al părintelui/preotului din biserică pe care o frecventează copilul” a adăugat doamna Simona Plenovici, mama unuia dintre elevii premiați.

„Mulțumirile noastre se îndreaptă către organizatori, părintele paroh și părinți pentru oportunitatea oferită acestor elevi de a se remarca la un concurs de o asemenea anvergură”, a subliniat profesorul de religie Violeta Țuțui. „Sunt recunoscătoare colegilor mei, profesorii de religie Hrimiuc Adrian, Morariu Floricica, Țuțui Violeta, pentru deschiderea ferestrelor către spiritualitate, pentru grija susținută de a sădi valori profunde în sufletele elevilor noștri dragi” - a precizat prof. dr. Adina Romanescu, directorul Liceului Teoretic de Informatică „Grigore Moisil” Iași.





## Pomenirea eroilor români din cimitirul orașului german Müllheim

În Germania continuă și în acest an acțiunile dedicate comemorării ostașilor ro-

mâni care și-au găsit sfârșitul în captivitate, în timpul Primului Război Mondial, departe de cei dragi. Pr. Mircea Tudorache de la Parohia „Sf. Mina” din Freiburg și ierom. Ioan Popoiu (consilier cultural al Mitropoliei Ortodoxe Române de la Nürnberg) au săvârșit în 27 ianuarie 2022 slujba Parastasului pentru câțiva dintre acești soldați, înmormântați în cimitirul central din Müllheim, un orașel situat nu departe de granița cu Franța și Elveția. Demersul lor are loc ca urmare a consultării unei liste oferite, încă din Anul Centenar 2018, de Federația Națională Germană pentru Îngrijirea Mormintelor de Război (Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e.V.). Ca și în alte cazuri, la vizitarea cimitirului local din Hügelleimer Str. 16, lista celor opt compatrioți s-a mai completat cu încă un nume românesc (Silvestru Nikolai), la care se pot adăuga,

probabil alte trei. Identificarea exactă este dificilă atât din cauza transliterărilor germane, pronunția numelor românești și rusești fiind anevoioasă, cât și din cauza repetatelor translocări ale osemintelor și pietrelor de mormânt. În același cimitir mai sunt înmormântați alți 25 de soldați ruși și germani din Primul, respectiv încă un grup de germani din cel de-al Doilea Război Mondial. În cazul românilor, cei mai mulți dintre aceștia au decedat în anul 1917, marcat de epidemii care au secerat viețile a numeroși prizonieri.

Despre soarta acestor compatrioți, slujitorii altarelor nu au putut afla mai multe, dar, cel mai probabil, aceștia au ajuns în acest colț îndepărtat al Germaniei în același fel ca și cei 54 de soldați care își dorm somnul de veci la Haltingen, un orașel situat circa 30 km mai spre sud, în singura necropolă din această

Ierom. Ioan Dumitru Popoiu

țară care poartă numele de „Cimitirul Românilor”, având o oarecare faimă locală în epoca postbelică. Aceștia din urmă au căzut prizonieri de război în urma avansării trupelor germane în Regatul României (1916), fiind deportați și condamnați la muncă silnică. După un drum extrem de lung, au ajuns într-o stare gravă de epuizare, în decembrie 1916 - ianuarie 1917, într-o carieră de piatră din Öltingen, aparținând atelierului companiei locale de construcții Gustav Schumacher din preajma Freiburgului. Rapoartele de război locale indicau faptul că, la sosire, prizonierii au primit paie (în loc de paturi), vase pentru hrana zilnică, precum și încălțăminte în locul obielelor pe care unii le purtau. Însă frigul neobișnuit din iarna 1916-1917 și raționalizarea alimentației din cauza crizei războiului au accentuat malnutriția prizonierilor și răspândi-



⇒ rea epidemiilor. La acestea s-a adăugat și agravarea stării lor de epuizare în urma muncilor grele în extracție și construcții, astfel încât 54 dintre ei și-au găsit sfârșitul, în cazul celor mai mulți cauza decesului fiind o epidemie de dizenterie. Memoria lor însă nu s-a pierdut, iar din 2008 la căpătâiul lor străjuiește o cruce-troiță ridicată cu sprijinul comunității românești locale și a Oficiului Național Român pentru Cultul Eroilor. Odată cu sărbătorirea Centenarului Marii Uniri, pomenirea

lor în preajma Rusaliilor a devenit o constantă între acțiunile parohiei românești din Freiburg.

Pe lângă cele două locuri de pomenire a eroilor noștri, în Germania mai sunt cunoscute alte 68 de cimitire unde odihnesc confrați, cei mai mulți dintre ei victime ale Primului Război Mondial. În vederea popularizării, în rândul românilor din Diaspora, a acestor locuri de pomenire, Mitropolia Germaniei, Europei Centrale și de Nord a publicat o hartă interactivă cuprinzând 300 de obiec-

tive, cimitire sau monumente dedicate eroilor români din cele două războaie mondiale (adresă, scurtă descriere a cimitirelor, fotografii, informații generale, trimiteri către alte surse de informare), cele mai multe fiind situate în Germania, Polonia, Cehia și Slovacia, dar și în alte țări din Occident. Harta poate fi consultată la adresa: [https://www.google.com/maps/d/embed?mid=1loHqFwRvnS6P5ouKCWuud\\_Q\\_LNM&ehbc=2E312F](https://www.google.com/maps/d/embed?mid=1loHqFwRvnS6P5ouKCWuud_Q_LNM&ehbc=2E312F)

## Spririn din partea Mănăstirii Hadâmbu pentru o familie din satul Fântânele

**O** familie din satul Fântânele, comuna Andrieșeni, județul Iași, va avea o sursă de hrană sigură din primăvara acestui an. Aceasta după ce Mănăstirea Hadâmbu le-a oferit miercuri, 26 ianuarie 2022, un animal domestic din specia bovinelor. Darul a ajuns la familia Danu în jurul prânzului, când cei patru copii se întorceau de la școală. Situația grea în care se află această modestă familie din Fântânele a fost semnalată de către profesorul pentru învățământ primar, Ilie Urmă, de la Școala „Gheorghe Ciobanu” - Andrieșeni.

Astfel, prin grija părintelui stareț Nicodim Gheorghită, bovina a fost cumpărată de la o persoană din satul Bivolari, județul Iași. Bucuria membrilor familiei Danu nu a putut fi descrisă în cuvinte. Cu toții au mulțumit pentru gestul măreț al părintelui stareț Nicodim, care le va asigura o parte din hrana necesară traiului de zi cu zi. Cu prilejul acestei vizite, Mănăstirea Hadâmbu a dăruit familiei Danu alimente și dulciuri, iar

în perioada următoare cei patru copii vor primi câte o pereche de încălțăminte și articole de îmbrăcăminte.

„Cu mare bucurie am venit să ajutăm această familie nevoiașă de care am aflat prin intermediul profesorului Ilie Urmă. Am observat că toți copiii merg la școală și sunt cuminți. Dăm slavă lui Dumnezeu pentru că ne-a ajutat să săvârșim această faptă”, s-a exprimat arhimandritul Nicodim Gheorghită.

Amintim că Mănăstirea Hadâm-

bu desfășoară, pe lângă numeroase lucrări la ansamblul monahal din Dealul Mare, apreciate de către pelerinii închinători, o frumoasă activitate filantropică. Multe persoane nevoiașe primesc alimente și alte daruri în numele Maicii Domnului și spre slava lui Dumnezeu. Prin aceste acțiuni, Mănăstirea Hadâmbu își dorește să-i sensibilizeze pe toți cei ce au inimă mare să nu fie indiferenți, ci să săvârșească fapta de milostenie după a lor putință acolo unde este nevoie.



## Mărturii românești pe Valea Iordanului – Pelerinajul părintelui Cleopa la Locurile Sfinte

Ultimele mărturii românești mai importante din Țara Sfântă, după cele amintite, se află pe Valea Iordanului, aproape de Marea Moartă și de locul unde S-a botezat Domnul.

De altfel, pustiul Iordanului, care se întinde pe ambele laturi ale râului, aproape de vărsare în Marea Moartă, a format, încă din secolul al XV-lea, una dintre cele mai vechi și mai iubite locuri de nevoiță a sihaștrilor români din Țara Sfântă. Ei doreau să se nevoiască în locuri cât mai singuratic și cât mai aproape de locul unde s-au nevoit mari sihaștri, în frunte cu Cuvioasa Maria Egipteanca. Pustiul Iordanului a fost patria sihaștrilor români la Sfintele Locuri.

Cel mai vechi sihastru român cunoscut pe Valea Iordanului a fost Cuviosul Iosif de la Bisericanii. El s-a nevoit aici în prima jumătate a secolului al XV-lea, reușind să formeze în jurul său o obște de 17 ucenici. Pe la mijlocul secolului, Cuviosul Iosif a revenit în Moldova cu ucenicii săi, din cauza ocupației musulmane, și s-a stabilit în pădurile de pe muntele Bisericanilor.

Pe la sfârșitul secolului al XIX-lea se nevoiau pe Valea Iordanului în peșteri și colibe pustnicești peste 20 de sihaștri români. Între anii 1920-1940 numărul lor scade ușor, ca după anul 1960 să se reducă doar la numai cinci călugări.

Datorită călugărilor români nevoitori pe Valea Iordanului, Patriarhia Română cumpără în anii 1935-1936 un teren de câteva ha pe malul drept al râului și construiește un schit românesc cu hramul Sfântul

Ioan Botezătorul, nu departe de locul unde, după tradiție, S-a botezat Domnul nostru Iisus Hristos. Schitul este format dintr-o frumoasă biserică în stil brâncovenesc și dintr-o clădire cu câteva chilii din cărămidă și piatră. De jur-împrejur, schitul este înconjurat de o mică incintă cu câțiva pomi și o grădină de legume.

Planul bisericii Schitului românesc de la Iordan a fost întocmit de arhitectul Patriarhiei Ortodoxe Române, D. Ionescu-Berechet. În anul 1936 biserica era deja gata. În același an a fost sfințită și deschisă pentru cult, fiind încredințată călugărilor români care se nevoiau pe Valea Iordanului. Pe lângă slujbele religioase care se oficiau în limba română, Schitul românesc de la Iordan era și un loc de pelerinaj și popas pentru pelerinii români care ajungeau până aici.

Cel mai evlavios egumen al Schitului românesc de la Iordan a fost Cuviosul Ieroschimonah Ioan Iacob, cu metania la Mănăstirea Neamț, stabilit la Mănăstirea Sfântul Sava - Betleem, în toamna anului 1936. El a fost hirotonit preot și numit egumen al acestui schit în vara anului 1947, pe care îl conduce cu multă înțelepciune duhovnicească timp de aproape șase ani. Obștea schitului românesc de la Iordan număra în acești ani cinci călugări. Un alt egumen îmbunătățit al schitului nostru de la Iordan a fost și proto-singhelul Damian Stog. El conduce, cum am mai amintit, schitul în anul 1970, an în care, de altfel, moare și este înmormântat la Ierihon.

Între anii 1955-1970 schitul a fost locuit de câteva călugărițe române



în frunte cu schimonahiile Melania Mincu (†1969) și Acachia Maior. Începând din anul 1970, Schitul românesc de la Iordan, căzând în zona dintre Israel și Iordania, asemenea și celorlalte mănăstiri din apropiere, este închis și nelocuit. Singur Sfântul Ioan Botezătorul, patronul acestui lăcaș, ca și cele câteva morminte de călugărițe române de lângă biserică, stau de strajă acestui așezământ monahal românesc.

La orele 14, pe o căldură de 35 de grade, părăsim Valea Iordanului și sosim din nou la Ierihon. Maica Galinia ne așteaptă la porțiță cu mâncare românească. Ne răcorim în pârâul Sfântului Elisei, stăm la masă și povestim maicii tot ce am văzut și simțit în aceste două zile sfinte. Apoi bătrâna ne arată grădina încărcată cu portocali, cu lămâi, cu „pomidore”, un fel de portocale mari, cu viță-de-vie și curmale. Gustăm din toate și dăm slavă lui Dumnezeu. Un colț sfânt de pământ și rai românesc!

La orele 16 ne luăm rămas bun de la Ierihon, de la Iordan, de la frații români de aici, de la maica Galinia, și, cu lacrimi în ochi, ne sărutăm în Domnul și ne întoarcem cu autobuzul spre Ierusalim.

(Arhimandrit Ioanichie Bălan,  
*Pelerinaj la Mormântul Domnului*, Editura Mănăstirii Sihăstria, 2010, pp. 311-313)



## Șapte pasaje biblice pentru părinți

**C**e are de spus Biblia părinților de azi? Iată cele mai importante șapte principii scripturistice de parenting.

Primul: **Și poruncile acestea, pe care ți le dau astăzi, să le ai în inima ta.** Să le întipărești în mintea copiilor tăi (cf. Deuteronom 6, 6-7). Unul dintre rolurile cele mai importante pe care le avem noi, părinții, este acela de educatori. Suntem primii profesori ai copiilor noștri. Materia pe care o predăm se numește (con)viațuire. Întrebarea cea mai importantă pe care o pun copiii este: cum să trăim fericiți? Iar manualul cel mai bun după care predăm este Biblia. De ce? Pentru că în ea se găsesc instrucțiunile (a se citi poruncile) lui Dumnezeu pentru a trăi o viață fericită.

Al doilea: **Învăța pe copil calea pe care trebuie s-o urmeze și, când va îmbătrâni, nu se va abate de la ea** (cf. Proverbe 22, 6). Jordan Peterson, ilustrul psiholog canadian, în bestseller-ul „12 reguli de viață. Un antidot pentru haos” intitulează capitolul pentru părinți astfel: Nu-ți lăsa copiii să facă lucruri care te vor enerva. Sună egoist. Nu? Aproape brutal! Așa mi s-a părut și mie. La prima vedere. Dar este adecvat. Dacă îi învățăm pe copii de mici calea cea bună, când vor deveni mari ne vor face cinste. Și vor preda lecțiile învățate copiilor lor.

Al treilea: **Copii, ascultați în Domnul de părinții voștri, căci este drept** (cf. Efeseni 6, 1). Dacă ei trebuie să asculte, noi trebuie să îi învățăm. O, voi accentua cât voi putea aspectul acesta. Părinții sunt datori

să își educe odraslele. Cei șapte ani de acasă, bunele maniere, răspunsurile la „de ce-urile” curioase, cuvintele magice „mulțumesc”, „iartă-mă” și „te rog” sunt pe lista de discipline parentale. Dar mai ales instruirea în credința creștină. De ce? Pentru că astfel vor câștiga nu doar „pământul”, ci și cerul.

Al patrulea: **Și voi, părinților, nu întărâtați la mânie pe copiii voștri, ci creșteți-i în mustura Domnului** (cf. Efeseni 6, 4). Cum îi putem întărâta la mânie pe copiii noștri? Făcând promisiuni și încălcându-le. Observând comportamente greșite și neimplicându-ne în corectarea lor. Refuzându-le timpul cu noi. Râzând de defectele lor. Și asta nu e bine. E timpul pentru o schimbare.

Al cincilea: **Nu vă îngrijorați de nimic, ci în orice lucru, aduceți cererile voastre la cunoștința lui Dumnezeu prin rugăciuni și cereri cu mulțumiri** (Filipeni 4, 6). Copiii sunt cel mai bun termometru. Ei preiau temperatura nocivă a fricilor părinților și o multiplică exponențial. În loc să vorbim despre îngrijorările noastre în fața lor, mai bine ne-am așeza în genunchi împreună cu ei pentru a le mărturisi cerului. Un exemplu. Matias a fost martorul propriei minuni atunci când Dumnezeu a răspuns rugăciunii lui (a noastre) în legătură cu pământul care venea continuu peste geamul camerei lui din cauză că vecinul întârzia să construiască gardul de susținere. Într-o zi de ianuarie a anului 2018 a jubilat: „Tati, Dumnezeu chiar m-a ascultat!” Iată un moment fantastic în

viața spirituală a fiului meu. Matias e un exemplu de credință.

Al șaselea: **Tu (fiule n.n.), însă, ai urmărit de aproape învățătura mea, purtarea mea, hotărârea mea, credința mea, dragostea mea, răbdarea mea** (cf. 2 Timotei 3, 10). Cel mai bun mod de a-i învăța pe copii este exemplul personal. Astfel, faptele noastre strigă mai tare decât vorbele noastre. Și asta e de bine.

Al șaptelea: **Dacă părinții noștri trupești ne-au pedepsit și tot le-am dat cinstea cuvenită, nu trebuie oare cu atât mai mult să ne supunem Tatălui duhurilor și să trăim?** (cf. Evrei 12, 9). Atenționare pentru părinții „moderni” (sau, mai corect, „terni”): să nu cădem în cursa de a nu-i pedepsi – în sensul de a stabili limite sănătoase și reguli de comportament, și consecințe atunci când nu sunt respectate – pe copii atunci când trebuie. Asta le-ar pricini un mare rău pe termen lung. Sigur, cu măsura potrivită.

Dragi părinți, meditați, comentați și aplicați aceste principii. Copiii voștri au nevoie de ele. Vă vor salva de mult stres. Dacă e vreo carte pe care aș lua-o cu mine pe o insulă pustie, atunci acea carte e Biblia.

(Gabriel Braic, *Semeseuri pentru familii grăbite*, Editura Agaton, Făgăraș, 2019, pp. 79-82)

## De la Iordan la Înviere

Pr. dr. Gabriel Piștea

Încă de la Iordan se vede Crucea răstignirii Domnului, pentru că din apa Botezului răsar Sfânta Cruce. Actul de răscumpărare al omului unește toate aceste elemente mântuitoare, ele devenind instrumente prin care s-a croit noul om recreat prin har. Doar trecând prin Sărbătoarea Botezului Domnului, putem înțelege Învierea Sa din morți. Botezul Domnului în Iordan a fost ca o a doua facere a lumii, deoarece lumea căzută trebuia recreată prin har („Pe Adam, cel stricat, iarăși îl zidește” - *Mineiul pe Ianuarie*, EIBMBO, 2010, p. 148). Acest nou început al lumii reiese și din pericopa Evanghelică care se citește în duminica dinaintea Botezului Domnului, unde Evanghelistul Marcu, la fel ca Evanghelistul Ioan la Sărbătoarea Învierii (Ioan 1, 1), ne spune încă din debutul zilelor de preserbare a Botezului Domnului că acum este „Începutul Evangheliei lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu” (Marcu 1, 1).

Drumul acesta de la Iordan la Înviere îl putem asemăna cu un drum pe care, în trecut, un neofit sau un proaspăt botezat îl făcea din Baptisteriu în fața Altarului, sau de la Botez la Euharistie, de la Epifanie la Înviere. Sfântul Ioan boteza în Beta-bara, în „vadul trecerii”, sugerând că, precum Iosua, i-a condus prin locul acesta pe israeliți prin Iordan în țara făgăduinței, tot la fel Hristos Domnul trece prin Iordan și prin Cruce pentru a conduce spre „țara” vieții veșnice noile popoare alese. Dacă la Nașterea Mântuitorului a par-

curs drumul de odinioară al iudeilor din Egipt în țara făgăduinței și S-a așezat în Galileea, astăzi Domnul Hristos coboară la Iordan din Galileea neamurilor, venind spre omul căzut, nu doar pentru poporul ales, ci pentru toate popoarele care răspund chemării Sale de a intra prin botez în țara făgăduinței, adică în Împărăția Cerurilor.

Doar cei care trecuseră prin botezul pocăinței, premergător, al Sfântului Ioan Botezătorul, li se deschideau ochii duhovnicești pentru a-L putea recunoaște pe Mesia. Știm că Sfântul Ioan se hrănea cu lăcuste amare, simbolizând faptul că oamenii de atunci fluctuau în trăirea lor precum o lăcustă a cărui mers este un salt permanent de jos în sus. Oamenii nu mai erau capabili să înțeleagă Scripturile care se împlineau acum prin venirea lui Mesia. Ei încercau să se ridice la înălțimea lor, dar nu aveau consistența și înțelegerea de a rămâne acolo și coborau imediat spre păcat, spre cădere, spre plăcerea de moment. De aceea avem nevoie pentru creșterea duhovnicească de un povățuitor sau de un părinte duhovnicesc care să ne sădească consistență și plinătate în existența noastră pentru a nu cădea dintr-o extremă în alta precum mișcarea lăcustelor. Un exemplu în acest sens îl avem pe Moise care îi conducea pe israeliți spre țara făgăduinței, prin pustia durerii curățirii de păcat, greu de suportat, fiindcă ei adesea își aduceau



aminte de Egipt sau de păcat, de viața de dinainte și voiau să se întoarcă la ea deși acolo erau robi. O altă pildă de părinte duhovnicesc ar fi Sfântul Ioan Botezătorul, care, prin botezul pocăinței îi ridica pe oameni la înălțimea sau la consistența așteptării și a înțelegerii lui Mesia, venit să așeze harul iertării păcatelor și să întregască pe omul reconstruit prin mărturisirea păcatelor și prin spălarea ochilor de zgura neînțelegerii profețiilor care se împlineau.

Mereu parcurgem acest drum din Egipt sau din păcat, prin pustie, adică prin momentele dureroase ale curățirii de obișnuințele păcatului, pentru a ajunge în țara făgăduinței, adică în Împărăția Cerurilor. La această călătorie ne invită perioada care urmează de la Sărbătoarea Botezului Domnului la Praznicul Învierii Domnului. Acum era momentul în care, în vechime, marii asceți se retrăgeau în pustie pentru isihie, de unde reveneau în apropierea Paștelui.

## Noi hotărâri ale Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

În ziua de joi, 17 februarie 2022, în Aula Magna „Teoctist Patriarhul” din Palatul Patriarhiei, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, s-a desfășurat ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

În cadrul acestei ședințe, Sfântul Sinod a aprobat canonizarea *Cuvioasei Teofana Basarab* (cea dintâi monahie de neam românesc cunoscută), cu titulatura: *Sfânta Cuvioasă Teofana Basarab*, precum și înscrierea ei în calendarul Bisericii Ortodoxe Române, cu ziua de cinstire în data de 28 octombrie.

Sfântul Sinod a hotărât ca, din motive de sănătate, Preasfințitul Părinte Episcop Daniil Stoenescu să fie transferat din slujirea de Episcop al Daciei Felix în postul de Arhiepiscop vicar al Episcopiei Devei și Hunedoarei, cu titulatura Densușeanul, întrucât are locuința personală pe teritoriul acestei eparhii. Locotenența de Episcop al Daciei Felix va fi asigurată de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, care va fi pome-

nit la slujbele religioase săvârșite în lăcașurile de cult din Episcopia Daciei Felix ca Locțiitor de Episcop al Daciei Felix.

Sfântul Sinod a apreciat rezultatele programului „Masa bucuriei”, derulat de Sectorul social-filantropic al Administrației Patriarhale și pe parcursul anului 2021. Valoarea totală a bunurilor donate în anul menționat este de 3.140.866 lei. De aceste bunuri au beneficiat 222 instituții social-filantropice din Patriarhia Română, care au acordat asistență pentru 19.824 de persoane, numărul de beneficiari fiind în continuă creștere.

Sfântul Sinod a luat act cu bucurie de lansarea proiectului *Eco-inițiative în parohiile Bisericii Ortodoxe Române din România și Republica Moldova*, care are ca scop inițierea unei educații de mediu și identificarea soluțiilor pentru creșterea responsabilității ecologice la nivelul Bisericii Ortodoxe Române atât în România, cât și în Republica Moldova.

Privitor la organizarea *Recensă-*

*mântului Populației și Locuințelor din România* în perioada 01 februarie - 17 iulie 2022, Sfântul Sinod a aprobat ca Centrele Eparhiale din țară și din străinătate să transmită personalului clerical îndemnul de a-i încuraja pe credincioși să-și îndeplinească această datorie civică și să își declare apartenența religioasă corectă, mai ales prin autorecenzare, în perioada 14 martie - 15 mai 2022.

Sfântul Sinod a apreciat în mod deosebit activitatea social-filantropică a eparhiilor, parohiilor, mănăstirilor și centrelor sociale din acest ultim an marcat de pandemie și îi îndeamnă pe credincioșii Bisericii Ortodoxe Române la începutul *anului omagial dedicat rugăciunii* (2022) să rămână solidari în jurul imperativului moral al ajutorării celor aflați în suferință și al manifestării credinței în Domnul Iisus Hristos, prin rugăciune și faptele dragostei creștine.

Biroul de Presă al Patriarhiei  
Române





## Ședință a Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei

În ziua de 1 februarie 2022, la reședința mitropolitană din Iași s-a întrunit, în ședință de lucru, Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, la care, sub președinția IPS Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, au participat: IPS Părinte Calinic, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților, IPS Părinte Ioachim, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului, PS Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, PS Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, și PS Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Pe ordinea de zi a ședinței s-au

aflat mai multe subiecte privind viața bisericească din Moldova ce sunt de competența Sinodului Mitropolitan:

▶ Aprobarea tematicii și a bibliografiei orientative pentru obținerea gradului I în preoție, sesiunea 2022-2023.

▶ Aprobarea cadrului de desfășurare a colaborării dintre eparhiile din cuprinsul Mitropoliei Moldovei și Bucovinei și Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dimitrie Stăniloae” din Iași.

▶ Organizarea sinaxei monahale mitropolitane cu participarea stareților și starețelor din mănăstirile eparhiilor Mitropoliei Moldovei

și Bucovinei.

▶ Înaintarea către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a unor propuneri de acordare a rangului de arhimandrit.

▶ Aprobarea înființării Mănăstirii „Duminica Tuturor Sfinților” în localitatea Părhăuți, județul Suceava, ca mănăstire de călugări.

Pe ordinea de zi a ședinței s-au mai aflat și unele probleme de ordin administrativ sau disciplinar.

Biroul de presă al  
Arhiepiscopiei Iașilor



## Ședința Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Iașilor

„Dumnezeu este Cel Care lucrează  
toate în toți” (I Cor. 12, 6)  
- o sinteză a activității  
Arhiepiscopiei Iașilor  
în anul 2021 -

În Arhiepiscopia Iașilor, în anul mântuirii 2021, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Teofan și Preasfințitul Părinte Episcop vicar Nichifor Botoșăneanul au săvârșit Sfânta Liturghie, Sfinte Taine sau ierurgii în lăcașuri de cult din toate cele 13 protopopiate, efectuând 240 vizite pastorale și misiunare la parohii și filii și 75 de vizite la mănăstiri și schituri din eparhie, săvârșind 33 de slujbe cu prilejul sfințirii, resfințirii sau punerii pietrei de temelie la diferite biserici. Anul trecut, au fost hirotoniți întru diacon 29 de candidați, și 27 de candidați au fost hirotoniți întru preot. De asemenea, cei doi ierarhi au vizitat școlile teologice, s-au întâlnit cu autoritățile locale și centrale și au fost pre-

În data de 12 februarie 2022, în Sala „Iustin Moiescu” a Centrului Eparhial Iași, s-au desfășurat lucrările ședinței anuale de lucru a Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Iașilor. După slujba Sfintei Liturghii, cu binecuvântarea și sub președinția Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Teofan, s-a întrunit acest organism deliberativ care a examinat și a aprobat rapoartele de activitate ale tuturor sectoarelor Centrului Eparhial. Alături de membrii Adunării Eparhiale, la ședință au mai participat reprezentanți ai mănăstirilor, ai protopopiilor, ai școlilor teologice din eparhie și ai unor fundații sau asociații care își desfășoară activitatea, cu binecuvântarea Chiriarhului, pe teritoriul canonic al Arhiepiscopiei Iașilor. Vă prezentăm mai jos o sinteză a activității Arhiepiscopiei Iașilor în anul 2021.

zenți la diferite evenimente, au participat la ședințele Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, ale Sinodului Mitropolitan, ale Permanenței Consiliului Eparhial și ale Consiliului Eparhial.

### Parohia și mănăstirea - loc de mântuire

Arhiepiscopia Iașilor cuprindea, la finele anului 2021, un număr de 1.249

unități parohiale (1.220 parohii și 29 filii) grupate în 13 protopopiate, în care slujesc 1.187 de preoți. Alți 47 de preoți și-au dedicat slujirea în instituții precum spitale, unități militare, penitenciare, școli speciale sau în folosul unor persoane din comunitățile celor cu deficiențe de auz și vorbire.

În cele 102 așezăminte monahale (dintre care 67 sunt mănăstiri) se nevoiesc 1.671 viețuitori. Anul ⇒



⇒ trecut, în obștile monahale din Eparhia Iașilor au fost săvârșite 42 de tunderi în monahism.

Preocuparea pentru buna chivernisire a „viei Domnului” și, mai ales, intensificarea comuniunii în Biserică au fost posibile și prin activitatea celor 3.646 de ostenitori angajați în unitățile de cult și subunitățile Centrului Eparhial, persoane care și-au împlinit slujirea cu sprijinul credincioșilor din parohiile de pe cuprinsul eparhiei, al slujitorilor din mănăstiri sau al altor instituții bisericesti.

Oficiul canonic-juridic a continuat misiunea de a promova dialogul și buna înțelegere în cadrul raporturilor juridice ale instituției, veghind asupra actelor juridice încheiate sau reprezentând instituția acolo unde legislația prevede și permite acest lucru. În cadrul Arhiepiscopiei Iașilor, la finele anului trecut existau un număr de 37 de asociații sau fundații și alte structuri asociative bisericesti sau laice care sunt înființate sau funcționează cu binecuvântare arhierescă.

### Educație și formare

În anul universitar 2020-2021, la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, la toate cele patru specializări (pastorală, didactică, asistență socială, artă sacră) au fost înscriși la cursuri un număr total de 978 de studenți, dintre care 57 la Doctorat. Au obținut titlul de licențiat 116 candidați, 97 de studenți au absolvit masteratul și au fost acordate trei titluri de doctor. Din numărul total de studenți, masteranzi și doctoranzi, 36 au fost din afara granițelor țării. Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași a

organizat anul trecut Simpozionul „Studia Theologica Doctoralia”, ediția a XIII-a, și Simpozionul Internațional „Dumitru Stăniloae”, ediția a VIII-a.

În județele din Arhiepiscopia Iașilor, disciplina Religie a fost predată, în anul școlar 2020-2021, de 640 de cadre didactice, iar filialele Asociației Părinți pentru Ora de Religie (APOR) au numărat aproximativ 9.250 de membri. În cele șase seminarii teologice au fost școlarizați 1.005 elevi. În cadrul Fundației „Varlaam Mitropolitul” funcționează Liceul Teoretic „Varlaam Mitropolitul” la care, în anul școlar 2020-2021, au fost înscriși 381 de elevi, respectiv 116 copii la grădiniță.

Biroul de catehizare al Arhiepiscopiei Iașilor a coordonat activitatea catehetică din eparhie, dezvoltând o serie de proiecte și colaborări și cu alte eparhii din țară și din străinătate. Pentru această lucrare au fost pregătiți anul trecut 120 de preoți și au fost organizate 43 de cateheze demonstrative, în cadrul cercurilor pastorale din fiecare protopiat.

Centrul de Formare Continuă a organizat activități specifice, precum cursurile pentru obținerea gradelor profesionale în preoție.

Comunitatea Colegiului „Sfântul Nicolae” a fost constituită anul trecut din 88 de studenți și 18 studențe. Aceștia au implementat peste 70 de proiecte ce au cumulat un număr total de peste 35.000 de ore de voluntariat.

În anul 2021 au intrat în fondurile Bibliotecii Mitropolitane „Dumitru Stăniloae” un număr de 2.147 de volume cărți și 94 de volume periodice, fondul total existent la sfârșitul anului fiind de 139.437 volume in-

ventariate.

În afara activităților curente, Sectorul Învățământ a organizat sau susținut o serie de evenimente, dintre care cele mai importante au fost Simpozionul Internațional „Dumitru Stăniloae”, Festivalul Internațional de Muzică Bizantină de la Iași, Masterclass-ul de cânt bizantin și Concertul de Crăciun al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.

### Cultură și comunicare

În anul 2021, principalele activități ale Sectorului Cultural și Comunicații Media s-au desfășurat mai ales prin intermediul departamentelor Centrului Cultural Misionar Doxologia. Editura și Tipografia Doxologia au editat și tipărit 154 de titluri, dintre care 72 de titluri noi și 82 de retipăriri, într-un tiraj cumulativ de 208.562 de exemplare.

Portalul doxologia.ro a avut o medie zilnică de 97.027 de utilizatori neduplicați. Prin Serviciul de programare informatică și prin Serviciul de tehnologia informației (IT), s-au asigurat serviciile specifice necesare și pentru alte subunități ale Centrului Eparhial.

În 2021, Doxologia Media a realizat o serie de emisiuni și rubrici radio sau TV postate pe portalul doxologia.ro sau difuzate de parteneri precum: Radio Trinitas, Trinitas TV, TVR și TVR Iași. Tot în acest an, Doxologia Media a realizat, de luni până vineri, o emisiune de tip magazin, de o oră, difuzată pe frecvențe terestre, la nivel național, de Radio Trinitas și, online, pe Radio Doxologia. Materialele video produse de doxologia.ro au avut un număr cumulativ de 56 de milioane de vizualizări pe rețelele de socializare Facebook și YouTube.



↳ Sectorul Comunicare și Relații Publice s-a implicat, de-a lungul anului 2021, în organizarea unor evenimente din cadrul eparhiei și, cu precădere, în relaționarea cu reprezentanți din presă sau din alte medii de informare a opiniei publice. La nivelul eparhiei, a continuat realizarea unor emisiuni săptămânale de spiritualitate și cultură creștină în colaborare cu posturile TVR Iași, Iași TV Life, Tele M, Infinit TV, respectiv Telemoldova Plus și Actualitatea TV (Pașcani). De menționat, de asemenea, și colaborarea foarte bună cu Radio Iași, care realizează emisiunea săptămânală de spiritualitate „Lumina credinței” și transmite, în fiecare duminică și la anumite sărbători, slujba Sfintei Liturghii de la Catedrala Mitropolitană din Iași sau, ocazional, din alte biserici din Mitropolia Moldovei și Bucovinei.

### **Filantropie și grijă pentru sănătate**

**D**incolo de efortul cerut de situația specială ce a debutat în 2020, în anul 2021 a continuat și activitatea socială și medicală obișnuită, cea coordonată de Sectorul pentru asistență socială și medicală, pe trei direcții:

1) Activitatea filantropică a parohiilor, mănăstirilor, schiturilor și a preoților misionari din unități bugetare s-a concretizat în servicii de tip cantină socială, centru de zi, beneficii financiare și ajutoare materiale etc. Au fost sprijiniți, într-o formă sau alta, în jur de 230.000 de beneficiari, utilizându-se un buget de aproximativ 11 milioane de lei. Evident, s-a însumat doar ceea ce s-a putut cuantifica, dar la acesta se

adaugă acea milostenie neștiută decât de cel ce oferă și cel ce primește - în mănăstiri sau în parohii -, un ajutor material.

2) Birourile de asistență socială, cantinele sociale, Fundația „Solidaritate și Speranță” și alte ONG-uri bisericești, centrele pentru copii, bătrâni și persoane defavorizate de pe lângă Centrul Eparhial, protopopiate, parohii sau mănăstiri, prin serviciile sociale primare și specializate au vizat 15.500 de beneficiari, utilizându-se un buget de aproximativ 30 de milioane lei. O pondere semnificativă la această lucrare ce vine în sprijinul celor mai nevoiași a avut-o, și anul trecut, Asociația „Glasul Vieții” (Iași), coordonată de Părintele Dan Damaschin.

3) Servicii medicale gratuite au fost oferite de Spitalul, Policlinica și Fundația Medicală „Providența” din Iași, precum și de cinci unități medicale din teritoriu: cabinetele de medicină generală de la mănăstirile Miclăușeni, Agapia și Varatic și cele două cabinete de medicină generală și de stomatologie ale Fundației „Iustin Pârnu”, de la Mănăstirea Paltin. Pe lângă activitatea medicală, în contract cu CAS Iași și în regim de coplată de la pacienți, activitatea caritativă a utilizat un buget de aproximativ 800.000 lei, pentru 2.893 de beneficiari.

### **Misiunea de a călăuzi întru Viață**

**I**n contextul „Anului omagial al pastorației românilor din afara României” și a „Anului comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor”, Sectorul de Misiune a organizat 11 conferințe preoțești de primăvară, prezidate de

Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, și 5 conferințe preoțești de toamnă, prezidate de Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul. Misionarii protopopești au efectuat 309 vizite pastorale și 80 slujbe misionare și au participat la 133 de întâlniri ale Cercurilor misionare.

În lucrarea pastorală cu tinerii din eparhie s-au săvârșit săptămânal Sfinte Liturghii pentru tineri și studenți în trei biserici din Iași, iar trei coruri de tineri (Grupul Prietenii Sfinților Trei Ierarhi de la Biserica Liceului Pedagogic, ASCOR și ATOR Iași) au participat la 20 de Sfinte Liturghii misionare. În parteneriat cu ATOR și ASCOR Iași s-au organizat conferințe, fizic sau online, 40 de emisiuni „Tineri către tineri” la Radio Trinitas, s-au continuat proiectele sub egida „Voluntarii Sfintei Parascheva”, Pelerinajul pedestru „Pe urmele sfinților nemțeni”, precum și cea de-a XI-a ediție a Taberei Nemțișor.

Prin Proiectul de burse *Investește în România! Investește în Educație*, anul acesta 208 tineri au primit burse în valoare totală de 135.000 euro. ASCOR Iași a construit două case pentru două familii numeroase și a continuat organizarea conferințelor din perioada posturilor.

În cazul acțiunilor care au ca scop salvarea, protejarea și îmbunătățirea vieții, Departamentul Pro Vita a continuat desfășurarea proiectelor, după cum urmează: „Luna pentru viață” - marș online, „Dar pentru copii” - donații colectate în valoare de 25.953 lei; „Bucurie în Familie - pizza pentru fapte bune” - au fost adunate 41 de tone de alimente; susținere la studii a copiilor din familii numeroase cu rezultate bune la învățătură - peste 100 de burse

⇒ oferite, „Scrisori către Moș Crăciun” – daruri în valoare de 150.000 lei au fost trimise către 200 de copii.

A continuat și anul trecut activitatea misionară desfășurată în colaborare cu Mitropolia Basarabiei (Republica Moldova). Sprijinul material oferit, ca și în anii trecuți, creștinilor ortodocși din Tanzania de către Centrul Eparhial Iași împreună cu câteva mănăstiri din eparhie a fost în valoare de 50.000 lei. La această sumă s-au adăugat donațiile strânse prin intermediul site-ului ajutorpentruTanzania.ro, în valoare de 52.000 euro.

### *Lumină din făclia ostanelilor*

**P**rin intermediul Sectorului Economic și al Sectorului Agricol și Silvic, precum și al altor entități de profil economic, Arhiepiscopia Iașilor a susținut, din punct de vedere material, o serie de activități misionare, educative, filantropice sau culturale ale unor subunități sau ale unor fundații ce funcționează cu binecuvântarea Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.

Activitatea silvică s-a desfășurat prin structurile proprii: Ocoalele Silvice Cetățuia, Vânători și Blăgești din cadrul Asociației Silvice Iași, unitate tutelată de Arhiepiscopia Iașilor. Profitul obținut din activitatea economică a ocoalelor silvice sau rezultând din activitatea agricolă a fost direcționat către susținerea operei pastoral-misionare, social-filantropice și medical-caritative a Bisericii, conform Statutului Asociației Silvice Iași și prevederilor din Codul Fiscal. Prin contribuția ocoalelor silvice din Neamț, Iași și Bacău, s-a donat un volum total de masă lemnoasă de 6.656 mc, însumând o valoare totală de peste

1.400.000 lei.

O sursă de susținere a acestor tipuri de activități menționate a mai constituit-o și valorificarea lumânărilor produse de Fabrica de lumânări „Sfântul Mina” a Centrului Eparhial. Și Librăriile mitropolitane „Sfânta Cuvioasă Parascheva” au sprijinit, din veniturile lor, activitățile specifice Bisericii. Acestea, împreună cu Depozitul de carte și obiecte de cult „Sfântul Luca”, au făcut eforturi pentru ca o icoană, o sfântă cruce, o carte de rugăciuni sau alte obiecte specifice cultului ortodox să ajungă acolo unde era nevoie de ele, adică în biserici și în casele credincioșilor.

Din pricina restricțiilor impuse în starea de pandemie, în anul 2021 Centrul de Pelerinaj „Sfânta Cuvioasă Parascheva” a organizat, în țară și în străinătate, un număr mai redus de pelerinaje, de doar 28, însumând 710 pelerini. Pelerinii, care au fost, la rândul lor, oaspeți ai Arhiepiscopiei Iașilor, au beneficiat de găzduirea mănăstirilor și a schiturilor, dar și a unor centre special organizate în acest sens, cum ar fi Centrul Cultural-Pastoral „Sfântul Daniil Sihastrel” de la Durău sau Centrul Social-Cultural „Sfântul Ilie” de la Miclăușeni. Centrul de evenimente Agora din Iași a fost, de asemenea, gazdă pentru o serie de activități specifice.

Pentru buna gestionare a resurselor și o administrare eficientă și în deplină legalitate, Sectorul Financiar s-a sprijinit, în 2021, pe patru entități: Compartimentul central, Departamentul pentru relația cu protopopiatele și unitățile de cult, Departamentul activitate specifică de cult și Departamentul de achiziții.

Sectorul Control financiar și Audit intern a desfășurat activități

specifice de verificare, dar și activități de îndrumare și consiliere pentru entități din structura Arhiepiscopiei Iașilor.

Prin intermediul Sectorului Fonduri Externe, s-a acordat consultanță și sprijin în elaborarea și depunerea de proiecte care să atragă fonduri europene, solicitările de finanțare venind de la unele parohii și mănăstiri din Arhiepiscopia Iașilor. Acest Sector a desfășurat, anul trecut, și operațiuni de coordonare, asistență și consiliere în etapele de implementare a unor proiecte cu finanțare europeană la următoarele obiective: Mănăstirile Bârnova și Frumoasa din Iași, Parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Bărboi (Iași), Parohia Vovidenia (Iași), Mănăstirile Tazlău, Varatec, Sihăstria și Secu din Neamț, respectiv Parohia „Sfântul Gheorghe” (Botoșani).

Sectorul Patrimoniu și Construcții Bisericești al Arhiepiscopiei Iașilor a avut rolul de a coordona și supraveghea întreaga activitate din acest domeniu, la finele anului trecut fiind înregistrate, la nivelul eparhiei, un număr total de 486 de șantiere de construcție, restaurare, consolidare sau pictare. O activitate importantă pentru bunul mers al lucrurilor în acest domeniu au avut-o Centrul de Conservare și Restaurare a patrimoniului de Artă Creștină „Resurrectio”, Centrul Mitropolitan de Cercetări T.A.B.O.R., Echipa „Meșterul Manole”, Serviciul tehnic și Serviciul de arhitectură.

În final, se cuvine să reamintim că rândurile de mai sus nu cuprind o prezentare exhaustivă, ci una care evidențiază componentele mai vizibile și cuantificabile din viața de anul trecut a Arhiepiscopiei Iașilor. ⇒

⇒ Sunt multe domenii și direcții de activitate, de mai mică sau mai mare amploare, însă pentru toate ne-am străduit să avem ca reper cuvântul Sfântului Apostol Pavel: „Lucrările sunt felurite, dar este Același Dumnezeu, Care lucrează toate în toți” (I Corinteni 12, 6).

### Proiecte și perspective

Viața de parohie sau de mănăstire, lucrarea liturgică și cea misionară, învățământul teologic și educația religioasă, activitățile filantropice sau culturale rămân preocupările principale și în anul ce a început. Se va acorda cuvenita importanță și lucrărilor economice ce pot asigura un suport material adecvat pentru toate acestea.

Având în vedere că anul 2022 este declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca fiind „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al Sfinților isihști Simeon Noul Teolog, Grigore Palama și Paisie de la Neamț”, vor exista o serie de evenimente și proiecte specifice acestor teme generoase.

Dintre prioritățile anului în curs, evidențiem:

1) Realizarea de materiale video despre Rugăciunea lui Iisus și isihasm.

2) Organizarea Simpozionului „Moștenirea spirituală și culturală a Sfântului Paisie de la Neamț. 300 de ani de la naștere (1722-2022)”.

3) Inițierea a două noi colecții la Editura Doxologia:

a) *Dialog interdisciplinar – Religie, Filosofie, Știință*, editată în colaborare cu Centrul de Cercetare Interdisciplinară în Religie, Filosofie și Știință, Facultatea de Teologie

Ortodoxă „Dimitru Stăniloae”, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași.

b) *Științe medicale și Spiritualitate creștină*, editată în colaborare cu Centrul de Cercetare în Medicină și Spiritualitate creștină, Spitalul Providența, Iași.

4) Înființarea unui centru de zi pentru persoane vârstnice în satul Miorcani (jud. Botoșani).

5) Înființarea unui centru de zi pentru persoane vârstnice în co-

muna Bălțătești (jud. Neamț).

6) Extinderea Spitalului „Providența”.

7) Scrierea și publicarea unui „Ghid pastoral de catehizare și recuperare a persoanelor dependente și codependente”.

8) Înființarea și organizarea „Centrului de Cercetare și Documentare *Alexandru Zub*”.

### Srijin financiar pentru unități de cult

În Ședințele de Permanență ale Consiliului Eparhial Iași din 19 ianuarie 2022 și 9 februarie 2022 a fost aprobată acordarea unor ajutoare financiare în valoare de 120.000 de lei, următoarelor unități de cult: Mănăstirii „Tuturor Sfinților”, Bucium; Parohia „Învierea Domnului”, Dorohoi, Protopopiatul Dorohoi.

De asemenea, în Ședința de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 9 februarie 2022 s-a hotărât acordarea sumei de 55.000 de lei din Fondul „Basarabia”, ajutor financiar, următoarelor unități de cult de pe cuprinsul Mitropoliei Basarabiei, care au solicitat ajutor în vederea continuării lucrărilor derulate: Arhiepiscopia Chișinăului; Episcopia Basarabiei de Sud; Episcopia de Bălți.

### Srijin financiar

În Ședința de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 12 ianuarie 2022 s-a hotărât acordarea unui ajutor financiar în valoare de 75.000 lei, în vederea semnării contractului de proiectare a conceptului din cadrul proiectului de extindere al Școlii „Varlaam Mitropolitul” la Piatra Neamț.

### Acordarea de ranguri onorifice

În Ședința de Permanență din 28 ianuarie 2022, ținând cont de propunerile înaintate de părinții protoierei privind acordarea unor ranguri și distincții bisericești onorifice, IPS Părinte Mitropolit Teofan a aprobat acordarea de ranguri și distincții bisericești, după cum urmează:

**Iconomi stavrofori:** Pr. Strâmbu Ciprian, Protopopiatul Săveni; Pr. Marian Macuc, Protopopiatul Botoșani; Pr. Daniel Dosoftei, Protopopiatul Piatra Neamț.



## A fost canonizată Cuvioasa Teofana Basarab, prima monahie de neam român cunoscută din istorie

**S**fântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a anunțat joi, 17 februarie 2022, canonizarea Cuvioasei Teofana Basarab de la mănăstirea Albotina (Vidin), contemporană cu Sfântul Ierarh Grigorie Palama și ucenică a Sfântului Cuvios Teodosie Isihastul. Este cea dintâi monahie de neam român cunoscută în istorie. Ziua de prăznuire va fi 28 octombrie, când o serbează românii din Timocul bulgăresc și sârbesc.

Născută la începutul secolului al XIV-lea în familia primului domnitor al Țării Românești, Basarab I Întemeietorul (1310-1352), a primit la botez numele Teodora, oferindu-i-se o educație aleasă întemeiată pe dragostea față de Dumnezeu și de aproapele.

Teodora Basarab s-a căsătorit cu Ivan Alexandru (1331-1371), viitorul țar al Bulgariei, împreună cu care a avut trei băieți și o fată: Mihail Asan, Ivan Strațimir, Ivan Asan și Vasilisa. Și-a crescut copiii însuflându-le dragostea de Dumnezeu și grija pentru cei din jur. Pe doi dintre fiii i-a pierdut în războaie.

Alături de soțul ei, țarul Ivan Alexandru, a ctitorit mănăstiri și biserici, iar pe altele le-a restaurat, într-o epocă în care isihasmul era în plină dezvoltare.

Această perioadă este socotită de istorici o epocă de renaștere culturală și spirituală pentru bulgari, Teodora Basarab fiind un factor foarte important, care a sprijinit și încurajat zidirea așezămintelor monahale, copierea de cărți necesare cultului și dezvoltării monahismului.

Râvna și evlavia ei către Dumnezeu și către Sfinți a fost observată și consemnată în scris și de contemporani.

În anul 1345 țarul Ivan Alexandru hotărăște să se despartă de Teodora Basarab. Repudiată de la curtea imperială, Teodora Basarab se smerește retrăgându-se într-o mănăstire pentru a se lepăda de grijile, intrigile, răutățile și tumultul acestei lumi și pentru a-i sluji cu dragoste și devotament Mirelui Hristos.

Teodora Basarab alege să rămână în Bulgaria pentru a nu strica relațiile dintre cele două state vecine de care era atât de atașată sufletește, dând astfel dovadă de înțelepciune și dragoste față de poporul român și bulgar.

Întrucât țarul Ivan Alexandru îl cunoștea și aprecia pe Sfântul Teodosie Isihastul, ucenicul Sfântului Grigorie Sinaitul, suntem îndreptățiți să credem că Monahia Teofana Basarab l-a cunoscut și ea și i-a devenit ucenică, învățând de la el ascultarea, milostenia, buna chivernisire, cultivarea liniștii și rugăciunea minții, îndrumări pe care marele nevoitor le dădea celor pe care îi povățuia în viața duhovnicească.

Activitatea Cuvioasei Teofana și statura sa duhovnicească i-a impresionat pe locuitorii cetăților prin care a trecut, fiind foarte iubită de popor.

Locuitorii din zona Timocului bulgăresc și sârbesc păstrează și astăzi, după șase veacuri, în memoria colectivă faptele și nevoințele Cuvioasei Teofana Basarab, țarina de neam român care a strălucit prin

credință și jertfă în pământul bulgar.

Nu se cunoaște cu exactitate data la care Cuvioasa Teofana Basarab a trecut la cele veșnice. Potrivit tradiției transmise din generație în generație în rândul românilor din Timocul bulgăresc, ea a fost îngropată în fața altarului bisericii săpate în stâncă de la Mănăstirea Albotina, loc în care a viețuit pentru o perioadă lungă de timp.

Cuvioasa Teofana a fost îngropată cu mare cinste, fiind plânsă de poporul pe care l-a slujit, la povățuit și l-a apărat ca o adevărată maică propovăduitoare a dragostei și milei lui Dumnezeu.

Până astăzi, locuitorii din zona Timocului bulgăresc și sârbesc o prăznuiesc în ziua de 28 octombrie a fiecărui an.

### Tropar, glasul al 5-lea

*Pe mlădița aleasă a Basarabilor, care, prin viața sa sfântă, a strălucit minunat, ca o vrednică povățuitoare a Bulgariei, iar, primind chipul îngeresc, îndelung s-a nevoit în privegheri și postire, pe Cuvioasa Teofana, cu vrednicie acum toți să o cinștim.*

### Condacul, glasul al 8-lea

*Pe Cuvioasa Teofana să o lăudăm, pe odrăslirea cea din neamul Basarabilor, că aceasta, lepădând slava cea deșartă și răbdând multe necazuri și întristări, nevoințe pustnicești a luat asupra sa; căreia să-i cântăm: Bucură-te, Maică prealăudată!*

Sursa: basilica.ro

## CUPRINS

### Evenimente

Comuniune și conlucrare cu românii din afara României: Sinteza activităților Bisericii Orodoxe Române în anul 2021 .....	2
Slujiri arhieresti în Arhiepiscopia Iașilor .....	13
<i>In memoriam</i> . Monahia Glicheria Mănăstireanu a trecut la cele veșnice în timpul Sfintei Liturghii, după 81 de ani de viețuire mănăstirească .....	18

### Activități culturale

Proiectul european „Respect Bătrâni” implementat și derulat în Arhiepiscopia Iașilor .....	20
„Pastorația romilor în trecut și actualitate”, la Muzeul Mitropolitan .....	23
Pomenirea eroilor români din cimitirul orașului german Müllheim, de Ierom. Ioan Dumitru Popoiu ....	26

### Resurse pastorale

Șapte pasaje biblice pentru părinți, de Gabriel Braic ...	29
<i>Viața lăuntrică</i> De la Iordan la Înviere, de Pr. dr. Gabriel Piștea .....	30

### Documente

Noi hotărâri ale Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române .....	31
Ședința Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Iașilor. „Dumnezeu este Cel Care lucrează toate în toți” (I Cor. 12, 6) – o sinteză a activității Arhiepiscopiei Iașilor în anul 2021 .....	33
A fost canonizată Cuvioasa Teofana Basarab, prima monahie de neam român cunoscută din istorie .....	38

### Comitetul redacțional:

Președinte:

**IPS Mitropolit TEOFAN**

Vicepreședinte:

**PS Episcop vicar  
NICHIFOR BOTOȘĂNEANUL**

Membri:

**Pr. prof. univ. dr. Ion VICOVAN**  
(decan al Facultății de Teologie Ortodoxă din Iași)

**Pr. prof. univ. dr. Gheorghe POPA**  
(director al Școlii Doctorale)

**Prof. univ. dr. Ștefan AFLOROAEI**  
(membru onorific în  
Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Iașilor)

**Cătălin JECKEL**  
(consilier cultural al Arhiepiscopiei Iașilor)

Pr. Cezar Țăbârnă  
director (Editura Doxologia)

Pr. Ioan-Lucian Radu  
redactor-șef (Editura Doxologia)

Pr. Gabriel Piștea  
redactor coordonator

Tudorel Rusu  
Constantin Ciofu  
Flavius Popa  
Pr. Silviu Cluci  
Oana Nechifor  
Constantin Comici  
Lucian Duncan  
fotoreporteri

Daniel Ciobanu  
corector

Leonard Lunguleac  
DTP-Prepress

Sursă informații: doxologia.ro și basilica.ro

### Adresa redacției:

Iași, 700038  
Str. Cuza-Vodă, nr. 51  
(în incinta Mănăstirii Golia)  
Tel.: 0232-216693  
Fax: 0232-216694

ISSN 1221-4884

www.edituradoxologia.ro; e-mail: editura@doxologia.ro  
Tiparul executat la Tipografia Doxologia Iași